બનામે ખુદા.

મુકમ્મીલ ડ્રામા.

અમૃત.

મુસન્નીફ.

પન્ડીત નારાયણ પ્રશાદ " બેતાબ " દેહલવી.

પબ્લીશર્સ,

એમ. એસ. મુન્શી.

ઔર

ઠક્કર બ્રધર્સ

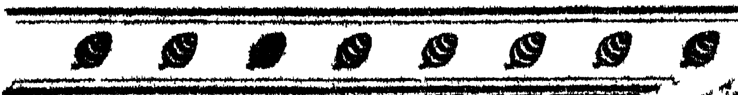

સુરત ભાગાતળાવ રોડ ઉપર આવેલા

ધી "રાંદેર" પ્રીન્ટીગ પ્રેસમાં રતિલાલ દુર્લભદાસે છાપ્યું.

કીંમત છે આને.

બનામે ખુદા.

તખ્તએ નાટક.

મેલ

ક્વીન હેન્રી...સ્પેનકા બાદશાહ.

વિલ્યમ...બડા શાહજાદા, વારીસ તખ્ત, બદચલન, ઐયાશ.

માર્ટીન...છોટા શાહજાદા ટબરેજકા આશિક નેક મુસાફ્રિક ... દમેં ગરીબપર બચદનેવાલા.

કેલીડરોન...વિલ્યમકો રાહેબદ ચલાનેવાલા સેક્રેટરી બઆદમેં વઝર.

ડીકરોજ...ક્વીન હેન્રીકા પેન્શન યાફ્તા વઝર હેન્રી કા બાપ.

એલીઆગા...એક બુઝુર્ગ પાદરી ટોમ્સકા ભાઇ, બ્લાંચકા ચચા.

ટોમ્સ...એલીઆગાકા...બિરાદરે ખુર્દ બ્લાંચકા બાપ.

ફ્રાંરોજ...એક મુર અમીર આઇનેઝ કા આશીક ટબરેજકા નાકદા દાગા બાઆદમેં વઝર.

સારટા એહિલ...એક કિરાયેકા ખુની એક્ટ્રેસ માગ્વીલાનકા ભાઇ

પોમ્ટ...ડીકરોજકા કારબારી મહેતા જેમ્સકા બાપ.

હેન્રી...ડીકરોજકા લડકા જુલ્યેટકા ખાવીન્દ.

જેમ્સ...પોમ્ટકા લડકા, મેરીકા ખાવીન્દ,

ઇન્કે અલાવા, ડાક્ટર, મેનેજર સિપાહી, પાદરી, દરબારી, વગયરા.

ફિમેલ.

આઇનેઝ...કેલીડરોનકા બાઇસમત ઓરત ટબરેજકી વાલીદા.

ટબરેજ...કેલીડરોનકી લડકી, બાઆદમે એક્ટ્રેસ અરલી કટરોઅન.

બ્લાંચ...ટોમ્સકી ખુબસુરત પાકબાજ બાઇસમત લડકી.

માગ્વીલાન...એક એક્ટ્રેસ સારટા એહિલકી બહેન.

જુલ્યેટ...હેન્રીકી બીવી,

મેરી...મોચીકી લડકી જેમ્સકી બીવી.

ઇન્કે અલાવા દાયા એક્ટ્રેસ સહેલીયાં વગયરા વગયરા.

મુ. સ્પેન.

બનામે ખુદા.

અમૃત

નાટક તીન બાબકા.

હમ્દ.

(સબ સહેલીયોંકા હમ્દ ખુદામે દિખાઇ દેના.)

ગાના.

તું માલિક દોનો આલમકા, ચમકા તોસે જરરા જરરા.
કતરા. કતરા શબનમકા
આલમકી હસ્તી ક્યા હય યેક સરગમ હય.
ઔર તુ સરગમ હય ઉસ સરગમકા
તુ લાસાની, લાફાની, જાવેદાની અઅલા બાલા તેરી
બે પાયાની જુલ્વા હરજા દેખા ભાલા તેરે છસ્મે આજમકા.
તું માલિક દોનો આલમકા.

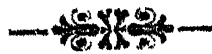
બનામે ખુદા.

અમૃત.

નાટક તીન બાબકા.

બાબ પહેલા—દિખાવ પહેલા.

મકાને કેલીડરોન.

(ખાન સાહેબકા હમરાહ લડકીયાંકે ગાતે હુવે આના.)

ગાના.

બજત ડન્કા નશનકાતાત તુહી તારન
તુહીકા સુરતાલ જપત બોલે
નાદિર દિર દિર તુમ દિર દિર દિર તાદેર દાની
તાદારે દાની તા દીમ દીમ તનનનનન તાદીમ દીમ
તનનનનન ધી કિટ તક તડકત તક ધિક તિટ ગિદીગિન
ધિક તિટ ગિન ધી તુધા

કેલીડરોન—સુબહાનલ્લાહ ખાન સાહબ આપકી તઅલીમકા ક્યા કહેના.

મુરબ્બા.

અ કે રેજ જીગર કાવી બહોત કી હય સિખાનેમેં,
રાત કુછ લોચ પયદા હો ગયા હય સું તો ગાનેમેં,
બરતગી ઇતની નહી સુરપત તરાનેમેં,
ગર હો શાહજાદીકે લુભાનેમેં.

ખાન સાહબ—ખુદા હુજુરકો સલામત રખે જહાં ઇનકી તાન સુરોંકી છુરીયોંકો સયકલ કરકે ચમકાયા હય વહાં રકસો નાજમેં ઠોકરોંસે ફિત્ના જગાનાભી બતાયા હય.

શએર.

જો હુકમ હોતો ગવાકર જરા નચાઉંભી,
ગલા ખુદાને દિયા હય દીયે હય પાઉંભી

ગાના.

છયલા ન દો મોહે ગાલી મય નાજો પાલી
મંય ફુલોંકીસી ડાલીરે હું નાજો પાલી
છેડ છાડકો જગમેં ઢુંઢો
ઔર કોઇ મતવાલીરે મંય ના જો પાલી

કેલીડરોન—નહી ખાન સાહબ ! અભી સરકારમે પેશ કરનેકે કાબિલ નહી અભી ઔર હફતે દો હફતે ઇન પુરજોંકે પર લગાવ જબ ઉડ નિકલેગે તબ સરકારમેં પેશ કરના (ખાન સાહબ વ લડકીયોંકા જાના. કેલીડરોનકા ટોમ્સકો પીજરેસે નિકાલના) કયુ ટોમ્સ સાહબ કુછ દિમાગ ઠિકાને આયા ? ઓહો ન મેરી તઅઝીમ તઅઝીમતો એક તર્ફ સલામ તક કાનોપર ઉડાયા.

ટોમ્સ—મંય આપકે મરતબે ઔર આહદેકે આગે ગરદન ઝુકાતા હુ

કેલીડરોન—ઔર મેરે આગે ?

ટોમ્સ—નહીં.

કેલીડરોન—કયું ?

ટોમ્સ—આપકી આંખે અબસે ગરીબ ઔર કંગાલ સરકા ઝુકના નહીં દેખ સકતી.

કેલીડરોન—અચ્છા ઇધર આવ ઔર અચ્છી તરહ સમઝો હમ તુમ્હેં પાનીકે કતરેસે ગૌહર બનાતે હય.

ટોમ્સ—જીહાં આપ મેરે કલેજે મેં સુરાખ કરનેકી ફરમાતે હય યા ખુદા.

શએર.

જમાંસે જાએં કયા ઇજ્જતકો બાલાએ ફુલકલેકે
ખૂને જબ આકે રૂકને સલતનત દલલાલ ચકલેકે.

કેલીકલોન—અગર તુમ્હારી લડકી ઘડી દો ઘડી શહજાદેકે પાસે આતી તો કયા ઘટ જાતી.

મુસલ્લસ.

રિહાઉ તુમકો મિલતી ઇસ અજાબે તંગ દસ્તીસે
બલન્દીપર ચઢે હોતે નિકલ ગુરબતકી પસ્તીસે
કભી પાલા ન પડતા રાત દિનકી ફાકા મસ્તીસે

મુખમ્મસ.

ટામસ—સિકન્દ સદરી તુમ્હે હાસિલ જો હવા શહજાદ પરસ્તીસે
સિવાએ તો જરા આંખે વોહ મેરી ફાકા મસ્તીસે
અગર આજાએ દમ લબપર અજાબે તંગ દસ્તીસે,
ઉતર જાઉં અગર મય ઔરભી પસ્તીસે પસ્તીસે.
ગુનાહ સરજદ નહો અયસી મેરી નાચીજ હસ્તીએ.

કેરીકલોન—તો ઇસસે યેહ માઅલમ હુવાકે તુમ ગોબરકે કીડે હો ગોબર ખાતે હો ઔર ઉમ્દા ગિજામે બદબુ બતાતે હો

ટામસ—ઔર તુમ વોહ તંગે આબદાર હો કે હલાલ પાની તુમ્હારે હોટોપર મોજુદ હય મગર હરામ ખુનસે અપની પ્યાસ બુઝાતે હો.

કેલીકલોન—જીસ તંગ બરતન મેં હમારે મુદ્દુઆકા મુરબ્બા જમ ગયા હય ઉસકો નિકાલેંગે નહીં નિકલેગા તો હાથોંસે તો શીશા તોડ ડાલેંગે.

શએર.

સિતમ હોગા અગર એહલે સિનાં અંદોહગીં હોંગે.
જહાં તોડોગે શીશા એકસો નશ્તર વહીં હોંગે.

ટામસ—તો કયા તુમ ઇસલીએ શહજાદેકે ઉસ્તાદ બને હોકે ઉસે બદકિમાશી જિનાકારી સીખાવ ગરીબોંકી બહુ બેટીયાં પકડ લાવ ઔર ઇસ હરામ કમીશનસે અપની જાગીર બઢાવ અગર અકલ હોય ચીજ હય ઇમાન અઝીઝ હય તો ખિલતમે સે બાજ આવ બેકાદીસે હાથ ઉઠાવ.

કેલીડરોન—ન ઇસકા નામ એદાદ હય. ન તુમહારી ચીખપુકારકા નામ ફરીયાદ હય.

શએર.

હલાલ કરતે હંય જો બકરેકા તો મમ પાતા હય,
કયા ઉસે પુકારતેહી છોડ દીયા જાતા હય.

ટોમ્સ—ન છોડ રહમકે દુશમન કસાઇ ન છોડ મગર યાદ રહે.

મુખમ્મસ.

અગર તોડેંગા અય જાલિમ કિસી મજલુમકી ગરદન,
ફલકકો ચીર કર જાએંગે ઉસકે નાલઓ શેવન,
હિલાદેંગે મુકરર દાવરે મહશરકા સંધાસન,
બનસઁ અગ્ર આહે મજલુમાંકે હંગામેં દુઆ કરદન,
ઇજાબત અજદરે હક બેહરે ઇસ્તી કબાલ મીઆદ,

અબાયાત.

કેલીડરોન—કયું તહી દસ્તીમેંભી બકબક તેરી જાતી નહી,
શીશએ ખાલીમેં કુલ કુલકી સદા આતી નહી
હર સુરાહીમેં ન મય નોશીકાતુ અરમાન કર,
શીશએ ખાલી હું મય રખદે નકમ્મા જાનકર.

ટોમ્સ—મેરે પાસ ખજાના નહીં હય મેરે સરપર તાજ નહી હય
મેરે પાસ ફકત મિન્નતો સમાજત હંગ ઇન્હેં મન્જુર કર.

કેલીડરોન—ઇન્હેં મન્જુર કરકે કયા કરૂં ?

અશઆર.

ટોમ્સ—મેરી લડકીકો શરમીન્દા ન કર તુ પાક કુંવારીસે,
કે મંય ફરશે જમીં બન્તાહું ફરતે ઇન્કેસારીસે.

કેલીડરોન—બારયાબે મન્જીલે શાહી ગદાઇ હો ગઇ,
દે દુઆ મુઝકોકે ઇસ દસ્તક રસાઇ હો ગઇ,

ટોમ્સ—દુઆ.

કેલીડરોન—હાં દુઆ.

ટોમ્સ—અચ્છા તો મંય તુમ્હેં દુઆ દેતા હું ખુદા કરે કે તુમ...
બીબી હામિલા હો ઔર લડકી જને ઔર ...
લડકીસે ખુબસુરત બને ઔર જબતક ...

હો ખુદા કરે કે શાહજાદાભી જીન્દા રહે ઔર જીસતરહ મેરી લડકીકો બાજારી જાનતા હય ઉસી તરહ અપની બા ઇસમત બેટી કોભી ઇસમત ફરોશ જાને.

કેલીડરોન—ઉફ ! ઔર કુછ.

ટોમ્સ—બસ યહી કે તુ ઉસકો અપને કંધેપર ચઢા કર શાહજાદેકે પલંગ તક લાએ.

કેલીડરોન—બસ ખામોશ ! વર્ના.........(કેલીડરોનકા અપને હાથસે ટોમ્સકા મુહબન્ધ કરતા હય)

બાબ પહેલા—દિખાવ દુસરા.

અગલા મહેલ.

(બાદશાહકા મએ એક લડકેકે આના.)

રૂબાઈ.

બાદશાહ—બખ્શે હંય સવારીકે લીએ અસ્પો ફીલ,
ઔર જીનને સરકે લીએ શાહી મંદીલ,
હર ચીજકે દેનેમેં સખી હય લેકીન,
યેક ઊસકે દેનેમેં હય અલ્લાહ બખીલ.

અશઆર.

અરમાંમે બજમ દહરકો સુરત દિખા ગુએ,
કયા આગ લેને આએથે કયા આય કયા ચલે.
ઉસ વકતભી કમબખ્ત બેટેકા હર વકત ખટકા,
સિનાશઉરકો પહોંચા ઔર તખ્તસે નીચે પટકા.(આના ચોબદારકા)

ચોબદાર—આલી જાહકી જવાની બકરાર,

બાદશાહ—કયા હય ? કૌન હય અરે વઝીરતો નહી ?

ચોબદાર—જી નહી (ચોબદારકા ખત દેના. બાદશાહકા પઢકર ખુશ હોના.)

બાદશાહ—કૌન ડાકટર એ બુલાવ બુલાવ જલ્દ બુલાવ.

અબીયાત.

હોતે તો ચલે હંય કુછ સામાન જવાનીકે,
મરકે હુવે જીન્દા અરમાન જવાનીકે,(આના ડાકટરકા)

ડાકટર— તલબગારે દુઆ બન્દા હય દરગાહે ઇલાહીસે,
સુફયદી સરકે બાલોંકી બદલ જાએ સિયાહીસે.
બાદશાહ—લેકીન લાતા હય રંગ ખુબ સુહાગા તિલાકે સાથ,
કુછ કુછ દવાભી ચાહિયે કુછ કુછ દુઆકે સાથ.
ડાકટર—યે હે ખિજાબ હાજીર હય.

મુસદ્દસ.

પડેગા સરકે બાલોંકા ન પાલા અબ સુફયદીકા.
નહીં અબ આઇના મુંહ દેખનેવાલા સુફયદીકા.
સિયાહી મસકા હું લેતી હય દમ બાલા સુફયદીકા.
જરા ભુલેભી હો બનતા હય મુંહ કાલા સુફયદીકા.
જવાં શાને જવા સાલો જવાં સુરત બનાતા હય.
જઇફીમેં નજારે નવ જવાની કે દિખાતા હય.

બાદશાહ—હાં હાં અયસા સિયાહકાર !
ડાકટર—મુલાહિજા ફાજીયે સરકાર !

ગાના.

બાદશાહ } અયસી રંગનકે કુરબાન જો લાવે રંગ જવાની.
ડાકટર } રુઇ જાયસે ભુરે બાલ હો ભુનરાલે,
મનકી ગનશા પુરી હોગી હોગે હે કાલે.
રહે રંગ શાહા રહે જારે દાન..................
લાખજ તનસે કભી ન જાએ-
કગવાકે પંખવા અયસે હોંગે સુવા..............
દિલપર રહે નહીં ગમે શબાબ- (આના ચોપદારકા)

ચોપદાર—શહિનશાહકી ઉમ્રદરાજ.
બાદશાહ—આમીન.
ચોપદાર—વજીરે આજમ સાહબ તશરીફ લાતે હેં,

શએર.

બાદશાહ—નાએરે દિલકી તરફ તીર કહાંસે આયા.
મુલેખી અયક રહે કમઅન કહાંસે આયા
અચ્છાઆનેદો

ડાકટર—અન્દેકો ઇજાજત હય !

બાદશાહ—ખુદા હાફિજ (ડાકટરકા જાના આના વજીરે આજમકા.)

શએર.

વજીર—કટે દિન રાત મહેશર તક ખુશીએ શાદમાનીસે.
ફર્યંલ ખિલતા રહે દિલકા નવીદે જાવેદાનીસે.

બાદશાહ—આમીન.

વજીર—જીહલે સુબહાની મુલ્કકે હર હિસ્સેસે બદામનીકી શાકાય તેં વુસુલ હોરહી હય ઇન્સાફકી નજરસે દેખા જાએ તો શીકાયતેંભી મઅકુલ હો રહી હય.

બાદશાહ—તો ફિર કયા કીયા જાય !

વજીર—યહાં કે જહાં શાહજાદે સાહબકો અયશો આશાએશકી હિદાયતકી જાતી હય વહાં કાનુને મુલ્ક દારીભી સિખાયા જાય.

બાદશાહ—ઈસ કદર ઇજતે રાખી કયા જુરૂર હય અભી તોહ વકત દુર હય.

શએર.

વજીર— તુમ સલામત રહો હજાર બરસ
હર બરસકે હોં દિન પચાસ હજાર

બાદશાહ—આમીન.

વજીર—મગર હુજુર આજકી તાઅલીમ આજકે લીએ નહી હય.

શએર.

દુર અન્દેશી જુરૂરી હય હય શાહીકે લીએ.
આજ ફરલેં બોતે હય અગલીછે માહીકે લીએ.

બાદશાહ—અચ્છા મય ગાફિલકી સહી મગર ઇસમે મેરા કયા કુસુર હય, સુફયદીકી ખાસિયતસે ઇન્સાન મજબુર હય.

ઇસ મજનુનકો ઉલટા સમજે
સીધા સમઝાઇએ.

શએર.

વજીર—

હુંઇ હય જો કાફુર સરકી સ્યાહી સુફૈદી વહાં જુલ્વગર હો ચુકી હય
ય્હે કહેતી હય અય ગાફિલો જાગો જાગો કે શબ જા ચુકી હય સહર
હો ચુકી હય.

બાદશાહ—તુમ જુરૂર મુઝે જહર દોગે, દરીયામેં ડુબાવગે, મંય જુરૂર ઇસકી ફરીયાદ કરૂંગા હવાસે કહુંગા મટ્ટીસે કહુંગા આગસે કહુંગા કયા ય્હે સબકે સબ મેરે બદન કે હજ્જા નહી હય કયા મેરે હોશો હવાસ બજા નહી હય ? કયા મંય અભી સૌ–દોસો બરસ સુલતાની કરનેકે કાબિલ નહી હુ જુરૂર હું.

અમીયાત.

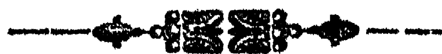
ય્હે સજા અયસે હોશીઆર ઔર અયસે નેકકો.
બસ દેખલુગા ઇન સબોમે એક એકકો.

(બાદશાહકા જાના)

વજીર—જવાંરીમેં જવાનીસે જીયાદા જોશ હોના હય,
ધડકતા હય ચિરાગે સુબ્હ જબ ખામોશ હોતા હય.

(વજીરકા જાના

બાબ પહેલા—દિખાવ તીસરા.

અયશ ગાહ.

(શાહજાદે ઔર કેલીડગેનકા મઅ ચન્દ દરબારીયોં કે નજર આના.)

સહેલીયા— ગાના.

બજમે તરબ બિનતે અનબ હો કરે યહાં જલ્વગરી
ખુશી ખુશી લાલ પરી જહાં અંગુર નહીં ખુશી ભરપુર
નશેમેં જો ચુર નહીં. વહી મસરૂર નહીં

રહે મસરૂર નહીં કભી મસરૂર નહીં રહે રહે અકલો શરબ.
હાથ મેં લેકર શીશા પ્યાલે પ્યાલી કોઈ બન્કર કલાલી.
કહીયે ગીયો પીયો પીયો પાયેગા, ખબર બાદ કહેં કુવક્તે દિલકો
જામ નોશકર જામે શોકસે મય નો શીમે ગોરે કાલે
આંખોમે હંય રહેનેવાલે ભરકે પીલાવ ઔર પીઓ પીઓ પીઓ પીઓ

શએર

જુનુ હય રહે સૈયાદ ઔર બાગ બાંકો,
મેરી કયદ પર જો કમર બાધતે હય.
રહે કહેકર નિકલ જાઉંગા દેખ લેના,
કે એહલે હુનર યું નજર બાંધતે હંય.

રૂબાઇયાત.

શાહજાદા—હર હુર લકા સુર જવાનીમેં હય,
યક ખુલ્દકી બજમે કામરાનીમેં હય.
જાહિદકો મિલેગી બાઅદ મુરદન જન્નત,
જીન્દોંકો બહીશ્ત જીન્દગાનીમેં હય.

દરબારી ૧—આઇ હય સબા બાદે બહારી બનકર,
શબનમભી પડી હય આબકારી બનકર.
શીશાભી ખુલે સબીકે દિલકે માનીદ,
ઔર જામ ચલે બાદે બહારી બનકર.

દરબારી ૨—કહાં હય જામ હય રહે લાલાફામ હાથોંમે,
સમન્દે અયશકી હય રહે લગામ હાથોં મે,
હુવા હય નાચકા વલ્લાહ કાંચ પરભી અસર,
શરાબસે ભરા થરકે હય જામ હાથો મે.

દરબારી—હુજુર હમારે ઘોડેકા પાવડર ફગલ ગયા ફૈયકા ફુકરા ચલ ગયા ?

શાહજાદા—કયા કોઇ કબુતરી ફંદેમેં ફસી

દરબારી—જીહાં વહી કયદી મુંહજ્જેર ટોમસકી બેટી.

શાહજાદા—હાં હાં ! અચ્છા આનેદો [બલાંચકા ગાતે હુવે આના.]

ગાના.

ચ—અય શાહે આલી દોજમાં, અય દસ્તગીરે બેકસાં,
બાગે વતનકે બાગ બાં, તુ ફુલતા ફલતા રહે,

કરતા હય વાલિદકો રિહા, લેતા હય બચ્ચેકી દુઆ,
મશરિકસે મગરિબતક સદા, સિકકા તેરા ચલતા રહે.
આયા યતીમીપર તરસ, મઅસુમ કે ફરીયાદ રસ,
જોહો તેરા બદખ્વાહ બસ, વોહ હાથકી મલતા રહે.
દિલસે હય અરજે બન્દગી, અય કાતિલે શરમીન્દગી,
તેરા ચિરાગે જીન્દગી, લાખો બરસ જલના રહે.

શએર.

શાહજાદા—શાખે ગુલ હુસ જવાન પર હય નિસાર.
ફુલ ઝડને હુંય કયા દમે ...ગુફતાર

બ્લાંચ—અલ્લાહ જમાના કહાં હય વોહ મેરા શામીયાના ! મય ઉસકે જોર સાએ ! આરામ પાઉ અગર વોહ કયદકી ં કશા કશસે શકિસ્તા હો ગયા હો તો થીગલીયા લગાઉં.

કેલીડરોન—શાબાશ લડકી ! મુઝે યકીન હય કે તુ જુરૂર થીગલીયા લગાંએગી શાહજાદે વાલા શાનકી ખુશીકો અપને બાપકે જખમોકા મરહમ બનાએગી.

શએર.

જખમ મહોતાજ જો મરહમકે નજર આએગે,
દિલકે ટુકડે વહી આંખોંસે ઉતર આએંગે.

કેલીડરોન—અગર રહે મુહબ્બત જબાની ન હુઇ તો તેરા બાપ જુરૂર રિહાઈ પાયગા

બ્લાંચ—તો કયા અભી રિહા નહી હુએ ?

કેલીડરોન—હુએ સમઝો.

અશઆર.

ખુલ ચુકે હુંય કિવાડ જીન્દાં કે
મુન્તઝીર હુંય ફકત તેરી હાંકે

બ્લાંચ— વોહ રિહા હે અગર મેરી હાંસે
કામલું મય જબાનકા જાંસે

શાહજાદા— મગર હસીન લડકી તુ ઇસહાંકે મઅની તો ગાલિબન સમઝ ગઇ હોગી.

બ્લાંચ—હાં.

શાહજાદા—હાં ?

જલાંચ—મેરે અબ્બા કહાં હય ?

કૈલીડરૌન—વહી હુંય ઔર તું ઉનકે કહનેસે બુલાઇ ગઇ હય ઔર ઉન્હીકે હુકમકે સાથ સડી હુઇ ગોદડીસે નીકાલકર મખમલી ફર્શ તક લાઇ ગઇ હય.

જલાંચ—કભી નહીં વોહ મુઝે અપની હાંકે લીયે કભી નહીં બુલાએંગે અપને મકતલમેં મઝબહમેં જહાં બકરોંકે બગહ એક હલાલ હોગા જાન કભી નહીં બુલાએંગે વાહ મુઝે ફાંસીકે તખ્તપર ખુશીસે બનેંગે મગર ગન્દે ફ્રમેલકી તરફ ન બુલાએંગે ન બુલાને દેંગે.

અશઆર.

શાહજાદા—ઝલકના હય તેરા આંખે જીન્દગી શીરી મકાલેસે,
દહનકા મરતબા અપ બઢ ગયા અમૃતકે પ્યાલેસે,

જલાંચ— મેરી શીરી મકાલી ગો બદલવા વો ન ચાલેસે
પીઓગે વર્ના આંખે તલખ ઇસ અમૃતકે પ્યાલેસે

દરબારી ૧—કોઇ જરર નહીં

જલાંચ—અબ સુલતાન ઇબ્ને સુલતાન મુઝ મઆફ઼કર.

શાહજાદા—મઆફ઼ કરૂં ? ઔર અપની હાલતમેં

અબીયાત.

જબકે જોબનપે તેરા હુસ્નહો રઅનાઇ હો.
રાત સુન સાન હો ઔર આલમેં તન હાઇ હો
સેજ ફુલોંકી બિછી........................

જલાંચ—સેજ ! ખુદાકે વાસ્તે ઇસ સેજ પર અન્ગારે ડાલદો, ઇસે ઉઠાકર જહન્નમ કે કિનારે ડાલદો.

શએર.

દફ્ન લાખોં ઇસમતે હુંય નહસ ચાદરકી તલે.
એક કબરસ્તાન પોશીદા હય બિસ્તરકી તલે.

શાહજાદા—તુજસ કદર હુજ્જત કરેગી ઉસી કદર તેરા ઔર તેરે બાપકા બચના મહાલ હોગા ઔર યહાં જબરન વિ-સાલ હોગા.

દરબારી—(૧) બજા હય જબરન વિસાલ હો.
 „ (૨) દુરસ્ત હય જબરન વિસાલ હો.
 „ (૩) જહાં હુઝુર જબરન વિસાલ હો.
બ્લાંચ—ઓ જી હાં હુઝુરકે નોકરો, બજા ઓર દુરસ્તકે આકરો અવાજકે ધરાને વાલો શરમાવ.

મુરબ્બા.

જબાંકો હોરહી હયમશ્ક હા મેં હાં મિલાનેકી,
ઓર આંખોંકો હય આદત રાત મે સુરત દિખાનેકી.
ખુશામદ આપલુસી જન્મ હય યકઝ જમાનેકી.
તલબ બાતહો તુમ ઇન્સાનકો શયતાં બનાનેકી.

શાહજાદા—અબતો મુઝે જુઝર ઉઠાના પડા !
દરબારી—(૧) તોબા તોબા હુઝુર ગુલામો કે હોતે આપ તકલીફ કયુ ઉઠાએંગે
 „ (૨) તો કયા હુઝુર હમ બાલાઇ ખિદમતગારી ન બજા લાએંગે !
બ્લાંચ—એો હકીરો કે ચીંચાડને વાલો અગર મેરી જગેહ તુમ્હારી બહેન હોતી તો કયા ઉસેભી તુમ ઉઠાના પસંદ કરતે ' ઉસ વકતભી કયા બાલાઇ ખિદમતોંસિ...
કેલીડરોન—ચુપ ઓ બદજબાન લડકી ! બારગાહે આલીસે તુંન્હેં નાઇટસર, ઓર અરલ કાખિતાબ ઉનકી શાને નેં ’હે જવાબ !
બ્લાંચ—’હે ખિતાબ અયસીહી કારગુજારીયોંકે સિલેહોગે ! બુલહુઇ ખિતાબ દેને વાલોંકી નાઇટ, સર, ઔર અરલકી જગેહ દલ્લાલ હરામ ખ્વારકા ખિતાબ હોનાથા.
કેલીડરોન—હાયરે નાદાની ’હે ઝબડેકો રહેનેદે હઠીલી લડકી તુ અપને બાપસે જ્યાદા દુર અંદેશ નહીં હય પહેલે ઉનસે દરીયાફત કર લે કહે તો ચલી જાના અપને ઘર.
બ્લાંચ—વોહ કહાં હય ?
કેલીડરોન—વોહ રહે ઉસ કમરેમેં (બ્લાંચકા કમરેમેં જાના પીછે શાહજાદેકા લાના ટોમ્સકા ચોબદારકા.)

દરબારી ૧—યેહે લીજીએ મીસ્ટર ટોમ્સજી આગએ.
કેલીડરોન—આઇએ આઇએ બેટીકે વાલીદ મહેરબાન આઇએ.

શએર.

ટોમ્સ—પડે રહેને દીયા હોતા ખુદારા કયદકે ગમમેં,
મુઝે ક્યું ખીચ બુલવાયા હગ જન્નતસે જહુન્નમમેં.
કેલીડરોન—ઇસ લીએ કે આજ આપ સરાપકા અન્જામ દિખા-
એંગે ઔર ફિર તુમ્હારે સરાપકો વાપસ કરદેંગે.

મુસલ્લસ.

ટોમ્સ—મેરાસરાપ ન સરપર મેરે ચઢા હોગા,
ન બદ દુઆઓકા દરીયા ઇધર બઢા હોગા,
ઉધરહી જાયગા પાની જીધર ગડા હોગા.
કેલીડરોન—અપની લડકીસે દગીયાદ્દત કરકે શેખી બધારના.
ટોમ્સ—વોહ કહાં ?
કેલીડરોન—હમારે સરદારકે પાસ.
ટોમ્સ—અય શયતાનકે શાગિર્દો, દરબારકે કુત્તો, તુમ ફકત દેખને
મેં ખંજરે ફૌલાદહો, કહેનેકા શરીફોકી ઔલાદ હો,

શએર.

બડી નાપાક ઔર કિસમત ગુલામોંકી લઢી હોગી,
તુમ્હારે જીસ્મકી બુનિયાદ છુપ છુપકે પડી હોગી.
દરબારી ૨—યેહે કાયદેકી બાત હય કે ચિરાગકો ભી પાનીકી બુંદ
ડાલકર બુઝાતે હૈંય તો વોહ ભી ચરચરાતા હય.
ટોમ્સ—તું હરામખોર હય, તુ નુતફએ હયજ હય, ઔર કેલીડરોન
તું ભી.
દરબાર ૩—ખામોશ ! વર્ના અપની મોત કરીબ જાન.
ટોમ્સ—ઓ મુજી બે ઇમાન અબતો મોતહી હય મેરી જીન્દગીકા
સામાન અફસોસ આજ મેરી રિકાબીમેંભી ગોસ્તકે ટુકડે
હોતે તો એક કુત્તા ન કાટતા બોટીયાં દેખતા ઔર તલવે
ચાટતા અરે તુમ્હારા સત્યાનાસ જાએ ઉસે છોડ દો ઔર
ઉસકે બદલે મેં યેહે કુદરતકી બખશી હુઇ પોસ્તીન ઉતાર લો.
તુમ્હારી જુતીયોં કે કામ આયગા મગર ખુદાકે વાસ્તે
ઉસે છોડ દો.
દ... ૧—તો ફિર ક્યા ચાહતા હય ?

શએર.

ટોમ્સ— બેટીકો મેરી કયદ નજીસસે નિકાલ દો,
યેહ ભીક ઇસ ફકીરકી ઝોલીમે ડાલ દો,

ઉસકે વાસ્તે દેખો તુમ્હારે પાઉં પડતા હું (બ્લાંચકા આગે કયર કરતે આના પીછે શહજાદેકા ઘભરાએ હુએ આના.)

શાહજાદા—પકડલો ! પકડલો ! યેહ જુનુની લડકી કાબુમેં નહી હય આને વાલી.

અશઆર.

બ્લાંચ— મંય વોહ નહી જો રહે જાન આબરૂ જાએ.
મજાલ કયા હય જો દામનકો ગયર છુ જાએ

ટોમ્સ — અબ જીન્દગી બુરી હય હમેં ખુબ જચ ગઇ,
કાલ હય એસી અજાબ અગર આજ બચ ગઇ.

(ટોમ્સ બ્લાચસે પીસ્તોલ લેકર એક દરબારીકો માર દેતા હય સબ ખોફસે ભાગકર છુપ જાતે હંય બાઅદ બ્લાંચકો ગોલી મારકર ખુદભી મરતા હય.

બાબ પહેલા—દિખાવ ચૌથા.

જંગલ, રાસ્તા, પહાડ.

(આઇનેજકો ફીલીપ વ કટરાઇન વદાયાકો સાથ લીએ હુવે આના)

ગાના.

દાયા—અચ્છેસે ફુલ લાએ બાબાકો ચુનકર બનાએંગે હિર હાર.
લે લેંગે એક બેબી પ્યારે હો ટોંગ (૨)
ચલો ચલો ભઇ ચલા, નદીપર ચલો નહી ઘર ચલો.
અરે હાંરે કરોન કોઇ ગુદગુદીયાં બેલી લેલાબચ્ચી પ્યારે હાં ટોઇ
[આઇનેજકા આના ઔર સામનેસે ફરારેજકા આના.]

આઇનેજ—કયું તુમ ફિર આ ગએ.

અબીયાત.

આરતાને યારસે સૌબાર ઉઠાએ જાએંગે,
તિશનએ દિદાર હૈ હમ ફિરભી આહી જાએંગે.
હશગી બનકે લયના હાથ મેં કાસા ગદાઇકા,
સવાલ ઉસપર જુદાઇસે કિસીકી પારસાઇકા,

ફ્રારેજ—આઇનેજ ! બેદર્દ આઇનેજ !
આઇનેજ—બેદર્દ આસનેજ ? ફ્રારેજ ? અગર મય બેદર્દ હિ. અપના હથીયાર બનાતી તો લફ્જ બેદર્દ કહેનેકી હી નોબત જબાન પર ન આતી

અશઆર.

ફ્રારેજ—ચલો રહેનેદો યેહ સબ નાજ હય પ્યારી ન પ્યારી કે
દબેંગે દબદબે હરગિજ ન મેરી કજકુલાહી કે.
ઉછલતી હો યહાં તક બસપે એક અદના સિપાહી કે
લગી રૂત્બા બઢાને માહસે નાચીજ માહી કે.

આઇનેજ—અચ્છાજી તુમ્હેં જેબા તુમ્હારી કજ કુલાહી,
મુઝે મન્જુર હય મેરા સિપાહી.
અગર અપની જાન બચાના હય તો યહાંસે ચલે જાવ.

શએર.

થહલ્લી પર શરકે આના હિનરકા ખુબ નહી.
નજર બચાકેભી ચશ્મનગ યા વોહ ફુબ નહીં.

ફ્રારેજ—દેખ મેરા કહેના માન.
આઇનેજ—વર્ના કયા હોગા !
ફ્રારેજ—તો યેહ યાદ રહે કે લેડી કેલીડરોન લેડી ફ્રારેજ હોગી યા કુછભી ન હોગી.

શએર.

કરૂંગા મફી ખરાબ તેરી હજાર ફિકો ફુજુર કરકે,
ન શુલ સલામત રહેગા હરગિજ ઊમરસે કાંટેકો દુર કરકે.

...—જાજા મુઝી જો તેરે જીમેં આએ કરલેના. (આઇનેજ સૂએ હાયા ઔર લડકીકે જાતી હય.)

મુસલ્લસ.

ફરારેજ—વફાકે જો અમમેં આહિર હુઇ જાતી હો જામેસે
ટકેકી ઓઢની ઔર જરકશી જરરી અમામેસે
કે લુંગી ખન્જરૈકા કામ રહે કાગજ વખામેસે

શએર.

ચિરાગે આરજુ હોને દીયા હય આજ ગુલ મેરા,
તુઝે દેખુંગા મય ઓર દેખના નાદાન જુલ મેરા.

ગાના.

મારી શેખી સારી આનતાન, અબ તુ હય જુરૂર કોઇ દિનકા મહેમાન
મેરે આગે યું કરે જબાન કયા મજાલ કીસીકી કયા કીસીકી જાન
ઉના કબસા નામ ઓર નશાન ચાલ ઔર ફરેબસે મિટાઉ બનરે
આસમાન પીકો તેરે કરકે બદગુમાન ખારમેં મિલાઉ રહે વફાદરી

(ખત લિખના) મીસ્ટર કેલીડરૌન મય સખ્ત ત અજબુબ કરતા હું કે તુમસા જી અકલ શખ્સ અપને ઘરસે ઇસ તરહ લા પરવાહ હો જાએ ઔર મુતલક ખબર તક નલે જબકે ઉસકે ઘરમેં ફરારેજ નામી શખ્સ ઉસકી ઇજત લે રહા હો શાયદ તુમ રંઇ ફુકરા ન સમઝો તો ખુલાસા લિખે દેતા હુ કે જીસ ઓરતકો તુમ ઇસમતદાર સમઝતેથે વોહ તુમ્હારી અદમ મૌજુદગીમે ફરારેજકે હાથ અપની ઇસમતકા ખજાના બેચડાલે ઓર તુમ કો ખબર તક નહો ગયર કોમસે શાદી કરનેકા નતીજા દેખા ઓર ખુસુસન મુર કોમસે કયા તુમ નહી જાનતેથે કે મુર કૌમકી આરતે ખરાબ હોતી હંય અગર લિખનેકા યકીન ન હો તો ખુરીયાં તોરસે આકર દેખ લો ઝુઠ સચ માઅલુમ હો જાએગા.

આપકા " વફાદાર "

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

અગલા મહેલ.

(કેલીડરેનકા હાથમે ખત લીએ હુવે આના.)

કેલીડરેન—ખુદા બરબાદ મટી કરદે ઇસ ખુંખ્વાર કાગજકી,
કે બરછી હે ગમ દિલ ઔર જીગરકે પાર કાગજકી
ઇધર હય તેગ લોહેકી ઉધર હય ધાર કાગજકી,
નજર આતી હય લેકિન તેજ મુજકો ધાર કાગજકી
જો વ્હે કાટે કરે મજરૂહ ઔર મજરૂહ કે ટુકડે,
અગર વ્હે કાટપર આએ તો કરદે ઉહકે ટુકડે

(આના ચોબદારકા)

ચોબદાર—હુજુર પાદરી સાહબ તશરીફ લાએ હય, અગર હુકમ હો તો અંદર આવે.

કેલીડરેન—આને દો (ચોબદારકા જાના પાદરી સાહબકા આના.)

પાદરી—ફરમાઇએ કયું યાદ ફરમાયા ?

કેલીડરેન—મય આજ આપકો મહતાબકે બદલે આફતાબમે દાગ દિખાઉંગા સન્દલમેં ઝારપીનકી બુ સુંઘાઉંગા

પાદરી—ખયર બાશદ.

કેલીડરેન—લીજીએ ઔર ઇસે દેખીએ, અગર શેરનીકો ગીદડકે પહેલુ બ પહેલુ દેખના હો તો ઇસે દેખીએ, અગર મેરી પાકદામન બીબી કે એ અમાલોંકા ફોટુ દેખના હો તો ઇસે દેખીએ ઔર વ્હે બતલાઇએ કે વ્હે સુરખીસે લિખનાથા યા સિયાહીસે, વ્હે મેરે યકીનકા ખુન હય યા ઉસ મેરી બીબીકા.

(કેલીડરેનકા પાદરી કો ખત દેના.)

પાદરી—વ્હે ખત કિસકી તરફસે આયા હય ?

કેલીડરેન—ન માઅલુમ કિસ બન્દએ ખુદાને કુંએમેં ગિરે હુવે કેલીડરેનકે લીએ જન્જીર લટકાઇ હય.

પાદરી—કયા ફરારેજને વ્હે ઘર ઘાલા.

[illegible]ન—ફરારેજ કોન ?

પાદરી—વહી મુર ફરારેજ ! આપને ખતમે કયા પઢા ?
કેલીડરોન—ઉફ્ પઢ કરભી ધ્યાન ન રહા.
પાદરી—(ખુદસે) અભી તો કયા હય અબ હોંગી જીસને મેરી ભતીજી બ્લાંચકી ઇસતમકો ખાકમેં મિલાના ચાહા હૈ વહી પુરદગા ઓ દાગલ હય મેરે હાથમેં યહે ખત નહી હય બલકે દુશમનકી બરબાદીકી કલ હય.
કેલીડરોન—અચ્છા પાદરી સાહબ કહિયે અયસી હરામકાર ઔર તકા કત્લ કરના અજાબ હય યા સવાબ ?

શએર.

પાદરી— લાઝીમ નહી યકીન જને બદ સિફાતપર
સો સો ફરેબ કરતી હય યહે બાત બાતપર
કેલીડરોન—તો કયા ઉસમે ઉસ પાજી કરારેજકા કુસુર હય યા મેરી બીવીકા.

મુસલ્લસ.

પાદરી—બુનિયાદ અગરચે મુરને હય ડાલી
કબ જુર્મસે આલનેજ ભી હય ખાલી.
મસલ મશહુર હય એક હાથસે બજતી નહી હરગીજ તાલી.
કેલીડરોન—ખયર ઇસ મુસીબતકો સરવર ફેહાના મેરા જાતી કાર હય ગયર મજહબ ઔરતસે શાદી કરનેકા યહી અન્જામ હય મય આજહી જાકર દેખતા હું અગર ઇસ તમકી પાક ગાંઠકો કિસીસે નાપાક નાખુનોને ખોલી હોંગી તો ઇનગુલ છરરોકા જવાબ ઉસી પિસ્તોલકી ગોલી હોગી

શએર.

કીયા હય જીસને મુઝે પશેમાં દિખાઉંગા ઉસકો સયાર ઉસકી કજા. કરેગી જો કામ આપના તો પીઠ ઠોકેગી ફયર ઉસકી
(જાના કેલીડરોનકા)

પાદરી—ઓ નાપાક કેલીડરોન.

શએર

કિસ જોશમેં ચલા હય તોપંજા નિકાલકર,
મુંહ દેખતા નહીં હય ગિરેબામે ડાલકર.

હવે

ઔરતોકે દલાલ, જીનાકે ઠેકેદાર તુ મેરે હાથસે બચ કરકહાં જા સકતા હય ચલ તેરા સાથભી તેરે પીછે પીછે આતા હય.

(જાના પાદરીકા)

બાબ પહેલા—દિખાવ છઠ્ઠા

મકાને કેલીડરોન

(આઇનેજકા ગાતે હુવે આના)

ગાના.

આઇનેજ—

બગીયા બસાઇરે બલમાને માલન કારન
કાંટોંકી ડાલી આલી ગરવા લગાઇદે—બલમાને
સજનકેસર છાઇ જવાની જોબનજાકા હય જોર,
પલપલ ફિટત સુલ બદનમે..મદન કરે હય શોર રે..હા–સજની
પી બન ફીકી બહારે જવાની બનમે નાચે...મોર. બગીયા.

(આના ફેરારેજકા)

ફેરારેજ—આઇનેજ મેરા કહેના માન મય તેરાપુરા પુરા બન્દો-બસ્ત કરચુકા હુ તેરે શૌહરકે કાન કાગજકી જબાનસે ભરચુકા હું.

આઇનેજ—યા અલ્લાહતો કયા કોઇ ખત જુઠા લિખા હય?

ફેરારેજ—હાં.

અબીયાત.

ડાલે હ'ય ખત ભેજકે મઔરેફત યકીનમે,
આતશ લગા ચુકાહું મ'ય ઇસ મેગજીનમેં,
દુનિયામેં અબ ઠિકાના હય તેરા નદીનમેં,
અબ હય જગેહ બગલમેં મેરી યા જમીનમે.
તેરે વાસ્તે યહી બહેતર હય કે તુમેરે સાથ ચલ નિકલ.

આઇનેજ—તેરે સાથ ચલ નિકલું ?

ફુરારેજ—હાં મેરે સાથ ચલ નિકલ.

આઇનેજ—જા જા.

મુસદસ.

જેર દિખલાએં જો બનકર રૂસ્તમ,
ડગમગા એંગે નહરગિજ મેરી ઇસમતકે કદમ,
હેં તો કયા સરપે પડે મેરે અગર તેગે દોદમ,
મન ન આનમકે સરઅજ ખતે વફા બદારમ,
ગરચે પય જન્દ જુદા સુ કલમ અજબન્દ અજબન્દ

ફુરારેજ—તો મય દુસરી તરકીબ અમલમેં લાઉંગા, જીસકા તુઝે
ધુમડ હય ઉસીકો ખાકમેં મિલાઉંગા.

આઇનેજ—ઓ ફુરજફા.

અશઆર.

ખુજલા રહે હો હાથતો ઇસ સરકો તોડના
પર ઉનકે સરપે હાથ ખુદારા ન છોડના,

ફુરારેજ—ન તુ કાનુને કુદરત જાનતી હય ઓર ન નેચરકો,
જબા કરતી હય જબ તકદીરકી મિલતી સજા કરકે

આઇનેજ—નહીં ઉનકે એવજ મુઝે કતલકર.

ફુરારેજ—તુજકો કતલ કરૂંગા તો ઉસકે સોગમેં સિયાહ લિબાસ
કૌન પહેનેગા ?

આઇનેજ—યા અલ્લાહ.

મુસલ્લસ.

મંય દેખું ડુબના જબ અપની કિસમત કે સિતારેકા
ઇલાહી સાંસમેં દમ ખમ મેરે હો જાય આરેકા,
મગર ઇસ હાથસે દામન ન છુટે મેરે પ્યારેકા.

કેલીડરોન—(અંદરેસે) દામન મેરે પ્યારે । ઠહેરજા ખબીસ.
ફુરારેજકા આવાજ સુનકર ભાગના ઓર ફિ
કુદજાના, કેલીડરોનકા ફાયર કરતે હુવે

પીછે ખિડકીસે કુદ જાના આઇનેજકા ખિડકીસે ઝાંકના.)

આંક પહેલા—દિખાવ સાતવાં.

પહાડ જંગલ.

(ફરારેજકા આગે ઔર કેલીડરોનકા પીછે પુલપર દોડતે હુવે નજર આના આઇનેજ દાયા ઔર બચ્ચોકા ખિડકીસે દેખના ફરારેજકા જખ્મી હોકર ગિરના. ઔર જખ્મકો રૂમાલસે પુછકર ખુન ભરા રૂમાલ ફેંકદેના પુલકે નીચે આકે).

ફરારેજ—ખબર મુજે મેંવ ફિર તુઝે દેખ લુંગા (સંગડતે હુવે જાના આના કેલીડરોનકા)

કેલીડરોન—નિશાના કારગરતો હુવા.

આઇનેજ—પ્યારે કેલીડરોન.

શએર.

ખોજ તમામ શાને દિલેરી જુનુનમેં.
ગોતે દીએ હંય તેગકો નાપાક ખુનમેં.

કેલીડરોન—આઇનેજ જાહિરા તૌરપર ઇસ ખુનકો નાપાક બતાકર ખુદાકો ધોકા નદે. તેરે નજદીક યેહ ખુન પાક હય ઇસે સુંઘ ઇસમેસે મુહબ્બતકી બુ આએગી જો તેરે દિમાગકો ફરહત પહોંચા એગી.

આઇનેજ—(ચોકકર) હંયં ફરહત પહોંચાએગી ! કટ જાય વોહ નાક જો ઇસમેસે મુહબ્બતકી બુ સુંઘાએગી ફટ જાએ વોહ દિમાગજીસે યેહ ફરહત પહોંચાએ.

[ડરે]ાન—હોગા અયસાહી હોગા.

શએર

જો ગુલ ખિલાએગી વોહ ખિલાએગી દાગ ભી,
વ્હે નાકતો કટી હય ફ્રેગા દિમાગ ભી.

આઇને જ—હય વફાદારીકા વ્હે બદલા ? વ્હે જફા શઆરી.

કેલીડરોન-

શએર

રહેંજો મ.યરકી હોકર કરૂં ફિર મયભી પ્યાર ઉસસે,
મગર જલતા હો સર તેરા તો સુલગાઉ સિગાર ઉસસે.

આઇને જ—ખયર અગર આપ મેરી મૌતસે ખુશ હ઼ય તો ખુશીસે એક વફાદાર બીવીકો માર ડાલો મગર યાદ રખો ઉસકે બાઅદ યાદ કરકે રોવગે પચતાવગે

કેલીડરોન—તુજે જુબ્હ કરકે પચતાઉંગા કભી નહીં હરગિજ નહીં

શએર.

કભી નરોઉં મેરીજાનપર હ઼જાર બને,
ચરાગ ધીસે બને જો તેરા મજાર બને.

આઇને જ—અચ્છા ભોલે શૌહર ખુદાકે લીએ ઇતના કેહેદે કે જા તુજે ખુદા બખ્શે.

કેલીડરોન—તુજે ? ઔર ખુદા બખ્શે ? તુઝસી હરામકાર મુરદાર કો ખુદા બખ્શે ? ચુપ જાની બદકાર ?

આઇનેજ—ખયરમંય જાની સહી બદકાર સહી મગર વ્હે લડકા માઅસુમ હય, અગર વ્હે અપની માંકી ગોદકો યાદ કરે તો અપની ગોદમેં બિઠલાના.

કેલીડરોન—વ્હે ! ન મઅલુમ વ્હે તુર્કએ હરામ કિસકી ઔલાદ હય, ઇસલીએ દેખ વ્હે તુઝસે પહેલે જહન્નમકો રવાના હોતા હય. (ગોલીસે લડકેકુ મારના).

આઇને જ—ખુદાયા ઇન્તશાફ !

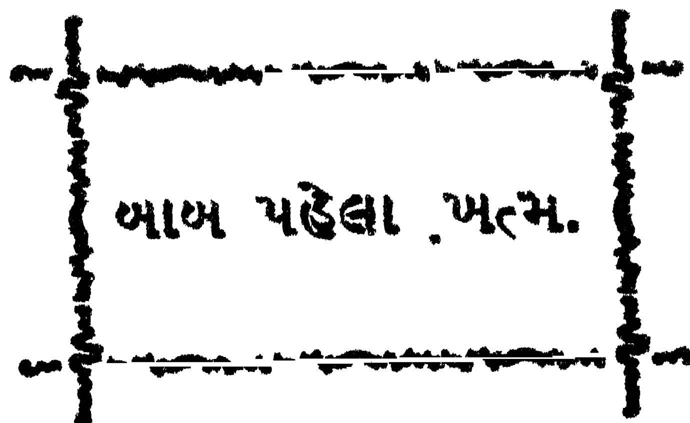
કેલીડરોન—મક્કાર ફાહેશા તુભી ઇસકે સાથ રવાના હો જા (આઇને જકો ગોલી મારના).

દાયા—ઉફ્ ખુદા બચાનાં

કેલીડરોન—બસ ઠહેરજા (દાયાકા છોટી લડકીકો લેકર ભાગના કેલીડરોનકા ઉસકે તઅકુબ મેં ફાયર કરતે હુવે જાને ચાહના પાદરીકા આના ઔર સલીબ દિખાના).

પાદરી—બસ ખબરદાર (કેલીડરોનકા ઠહેર જાના)

ટેબલા.

બાબ દુસરા—દિખાવ પહેલા.

અયશગાહ.

(શાહજાદેકા મએ કેલીડરોન વગૈરહ સાહેબ દરબારી ચોંકે બયઠે નજર આના).

ગાના.

આનલીયાં બોલો બોલો,
હોનિઆતો હમ લેતે હૈં ક્યું કહે કાહો ઇનકા મોલ
કયસી હય ઇનકી ખુ દેખેં, કહે દેતો જરા છુ દેખેં,
કયસી હય ઇનકી ખુ દેખેં, કહે દો તો .જરા છું દેખેં
કીમત લો પુરી પુરી પર ઘુંઘટવાલો ખોલ

શએર.

શાહજાદા—મ.જા આતા નહીં કુછ અબતો ઇનકે નાચ ગાનેમેં,
કહાં વ.જ. જત અગર હો એકહી શય રો.જ ખાનેમેં.
મા બદૌલતકી ખુશાખી કે તમામ થીએટરકી એકટરસેં મુલાકી જાએં, ઔર વાહ અપના કમાલ મએ જમાલ દિખાએં.

કેલીડરોન—હુ.જુર મયને બદોબસ્ત કીયા હય ઔર એક આદમી ફિર રવાના કરતા હું (કેલીડરોનકા જાના એક પોલીસમેનકા આના).

પાલીસમેન—હુ.જુર મુખબિરને .ખબર દી હય કે વ.જીરે અઅ.જમ સાહબને આજ દો .ખુન કીએ હૈં યાઅની અપની બીવી ઔર લડકેકો મારડાલા તહકીકાત કર રહા હું મગર હિનો.જ પતા નહીં મિલા હય.

શાહજાદા—અચ્છા જાવ પતા લગાકર જલ્દ ઇત્તિલાઅદો.

પાલીસમેન—.ગુલામ આદાબ અ.ર્જ કરતા હય (પોલીસમેનકા જાના આના પાદરીકા.)

પાદરી—.ખુદાવન્દ યસુઅ દીન ઔર ઇમાનકી હિફા.જત કરે તમામ ગિરજાઓં ઔર યતીમ .ખાનોંકી રીપોર્ટ આ ચુકી

મગર પ.જીરે અઅ.જમ સાહબકી લડકીકા કહી પતા નહી

શાહ.જાદા—અચ્છા આપ તશરીફ રખ્ખો મય મ'ય ઇસ કિસ્સેકો ઔરભી ઇતમીનાનસે સુનુ ગા. (નાટકકે ડાયરેકટર કા મુઓ' એકટરસોકે આના.) અચ્છા હમારે મો.અ.જ.જ.જ મહેમાનોકી તશરીફ કરાઇ જાય. (એક તરફ બયઠજાના)

પાદરી—(ખુદસે) બડે મો.અ.જ.જ.જ મહેમાન.

મુસાહિબ—હુંરજુ ! આપ મિન્સયિએ ઢાકલ કમ્પનીકે ડાયરેકટર હય વોહ્દો એકટ્રસે આપકે યહાં મુલાજીમ હય. ઔર આપ મિન્ટો કપની કે મેનેજર હ'ય, આપકે યહાંકી ઇસ એકટ્રેસ ને " એસ્યુ લાઇક ઇટ " મે " રે.જામેન " કા પાર્ટ એ મિસ્લ અદા કીયાથા તમામ શહેરમેં શાહરત હો રહી હય.

પાદરી—ખુદા ખયર કરે.

શાહ જાદા—અચ્છા રાઝ્ય રહ (એક એકટ્રસકા ગાના).

ગાના.

એકટ્રેસ—તુમ આના મેરી ગલીમેં દરસ દિખલા જાના,
જાન મેરી કસમ તુમ આના તુમ આના.
.જરા સયનોંસે નયનોકે મારે કો ફિર તડપા જાના—જાન
સીટી બજાકે મુઝે પહોંચાના પયગામ.
દેખે કોઇ આને વાલા, તાડે કોઇ જાનેવાલા,
તો કુછ દેકર ભુતાબાલા જરા કતરા જાના—જાન

શાહજાદા—વોહ લેડી કિસ અખાડેકી પરી હય.

ડાયરેકટર—હુ.જુર 'હે ગયબી ઇમદાદ મેરે હકમે નાજીલ હુઇ હય.

શાહજાદા—અચ્છા ઇસે ગાનેકો કહો.

ડાયરેકટર—બહોત ખુબ ટબરેજકા ઇગ્રેજીમે ગાના)

ગાના.

ટબરેજ—ઓ નાઇસ એન્ડ બૉયજ
બૉયેજ ડોન્ટ યુ થેં'ન્ક દી ગર્લ્સ
નાઇસ એન્ફ ફાર એની થેન્ક (૨)
સે બૉયજ ડોન્ટ યુ થેન્ક ડીયર ગર્લ્સ

નાઇસ એન્ડ ફ્રાર એની થેન્ક
એન્ડ ડીયર લવ્સ લાઇક ફીસ ઇનસ
ઉરરોજ બડ્સ એથડ ઇન ડયુ
વટીન્ગ ટોવી ફિરડ, હાઉ ફીન પેરીસ્ટ
નાકિ ડોન્ટ યુ થેન્ક, વી આર ફ્રાર ટુ ગુડ ફોર યુ

કોર્સ.

ઓહ ! ધી ગર્લ્સ ઓહ ! ધી ગર્લ્સ એન્ડ ધી બોયેજ
યસ ધી બોયજ, યુ વલ ફ્રાઇન્ડ ધીમ ટુ ગિડર
ઇન ઑલ સેટૅસ ઑફ પિરફ પેગો કિસ કિસ
અસ વેગો કિસ કિસ
એન્ડ નસિકોજ, એન્ડ વે સ્પોન્ડ એન્ડ વે સાઇ
ઓહ નાટ અંગેજ ફાર ધી બોયજ ઓર મન
આર મન લો ધ ધા ડીયર લીટલ ગર્લ્સ
એન્ડ ધી ગર્લ્સ આર ઇન લો બી બોયજ
૮— મે ગર્લ્સ ડાન્ટ યુ થેન્ક ધી બોયજ
નાઇસ એન્ડ ફેર એની થેન્ક
મે ગર્લ્સ એન્ડ ધ પ્રેટી ટયા બેજ
નાઇસ એન્ડ ફેર એની થેન્ક
સુટ ધ એન્ડ આ બિગ મોરટીસ
ટુ વચ આવર નેઇમ આર પ્રેરડ
આરમ ઓર રાઉન્ડ સચ હારટ
મન અજ નો સ્વીટ ટુ અરટ ઓહ
ડોન્ટ બી લેડી ટુ બી ક્રેરડ.

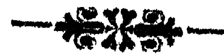
શાહજાદા—અચ્છા ઈનકે ઇસ બહેરકા ઈન્આમ દીયા જાય.
(પાદરી બમ્બર બખ્શીશ આપતા)

શાએર.

પાદરી—સલતનતકે કામકી નાખૂન કહાં,
અબરી ઈશરતસે તુઝે ફુરસત કહાં

બાબ દુસરા—દિખાવ દુસરા.

બાગ.

(વજીર ઔર પોરૂટકા આના.)

વજીર—બસ આજ નહીં.

અબીયાત.

જીસનેકે જિસને લુટે હુકમરાની કે મજે
અબતો એક ગોશેમેં લેંગે ઇ.નફગાની કે મજે.
કહું કે પહોચા હય મુસાફિર અપની મંઝીલકે કરીબ
કિસ્તી એ ઉમરેરવા પહોંચી હય સાહિલકે કરીબ

મેરા ઇરાદા હય કે અપને કામ કાજકા સારા અપને બેટે હેન્રી કે સરપર રખદું

પોરૂટ—ઇરાદા મેરાભી યહી ઇરાદા હય કે અપને સરકા બોજ અપને બેટે જેમ્સ કે સરપર રખદું

વજીર—હેન્રીકી શાદીમેં ફરમાન પડે તો શાનીનાનહો

પોરૂટ—જી મેંભી જેમ્સ કી શાદી બાજેસે હો ખાયા ગાના ગાવે તો શાનીનાનહો

વજીર—મેરા ઇરાદા હય કે હેન્રીકી શાદી ડાકટર એકી લડકીસે કરું કહું તુમ્હેં પસંદ હય?

પોરૂટ—મુજે તો પસંદ હય અગર છોટે હુજુરકા મનશા દરીયાફત કરલો.

વજીર—તોતો ખુબ અચ્છા ઔર તુમભી અપને જેમ્સકે લીએ તજવીજ કરો.

(દોનોંકા જાના જુલ્યટ ઔર હેનરીકા આના ઔર દહની તરફ બઠના, બાઅદકે જેમ્સ ઔર મેરીકા આના ઔર બાએં તરફ બયઠના).

અશઆર

જુલયટ—આગે બઢતી હું તો પીછેકો હટાતે હૈં કદમ,
કાંપતા હય દિલ મેરા ઔર લડખડાતે હૈં કદમ;

હેન્રી—જબ પાઉં ઇસ જમીનકા પયચાન જાએંગે.
તુ જો કહેગી ફૌરન ઉસે માન જાએંગે
મેરી—આગે બઢતી હુંતો પીછેકો હટાતે હેંય કદમ,
કાંપતા હય દિલમેરા ઔર લડખડાતે હેંય કદમ.
જેમ્સ—ભુટે ટેરે જમી ટો જો પહેચાન જાએંગે,
તુ જો કહેગી ફૌરન ઉસે માન જાએંગે;

ગાના.

ચારો—પરાયા રહે નહીં સમઝોજી ચમન અપના,
પરાએ બાગકો સમઝોજી ચમન અપના,
પરાયા રહે નહીં સમઝોજી ચમન અપના
પરાએ માલસે સમઝાલોજી મન અપના
હમારે ગુલશનકી ક્યારી ક્યારી, રહે બેલે રહે ફુલવારી.....
રહેગા શોમ ગુલ કારી રહે બંગલે ભારી ભારી
જાન રહે દિલ અપના પરાયા રહે નહી સમઝોજી ચમન અપના
હમારે ગુલશનકી ટૈયારી ટયારી રહે બંગલે ભારી ભારી
સબ પર હય કુદ સુહાગી જો ચીજેં, હય સરદારી
જાન રહે દિલ અપના પરાયા રહે નહી સમઝોજી ચમન અપના
બાવારી નરાજી.
આના હૈં ટાલાજી.
હોગે પશેમાન
કૌન ?
હમ
કરોન રહે ધ્યાન
હોગે નુકશાન
કૌન ?
હમ
નહીં મેરી જાન
ન ડાલો હરગિજ ખટકેમે મન અપના. (ચારોકા જાના)

બાબ દુસરા—દિખાવ તીસરા.

શાહજાદેકા મહેલ
(કેલીડરેનકા આના).

રૂબાઈ.

શાહજાદા— ખુદાકા શુક્ર હય હરસુ હય જુર્રતા કામિયાબીકા,
ન અપને કામમેં ખટકા રહા અબ લાજવાબીકા
નિહાયત મુજતરિબ હય દિલ મેરા ટબરેજકે ખાતિર.
મદાવા કીજીએ અબ જલ્દ દિલકી ઇજતેરાબીકા

કેલીડરેન—મેરી રાય તો યેહ હય કે આપ ટબરેજકી મુહબ્બત સે હાથ ઉઠાએ

શાહજાદા— કયું ?

કેલીડરેન—કયું કે ટબરેજપર મારટીનકી તબીઅત આઈ હય ઔર વોહ ફિર આપકા ભાઈ હય

શાહજાદા—મારટીનકો ટબરેજકી ચાહ હો તો બસ આજહી શહરસે નિકાલદો, ઉસે ઔર ઉસકી ફૌજકો સરહદી ઇન્તેજામકે હિલેસે ટાલદો. (જાના શાહજાદેકા)

કેલીડરેન—અબ કયા કીયા જાય અગર મારટીનકા ખયાલ કરતા હુ તો અપને ઓહદેકા ખયર નહીં સખ્ત મુશ્કિલ હય

શાએર.

હય પુર ખતર દોરાહા કયું કર કદમ બઢાઉ
કિસમતસે આપડે હય દો કિશ્તીયોમેં પાઉ,

બસ કુછ નહીં જો જીમે આયગા વોહ કરૂંગા અબ મુઝે પુછનેવાલા કૌન હય ? (આના મારટીનકા.)

મારટીન—કયુ મેરે મહેરબાન કુછ મેરા જીક્ર આયા.

કેલીડરેન—હા જીક્ર તો આયા થા.

મારટીન—ફિર કયા હુવા ?

કેલીડરેન—મગર શાહને કતઈ નામન્જુર કીયા.

મારટીન—નામન્જુર કીયા ! કયુ ?

કેલીડરેન—કહેને લગેકે મેં અપને ભાઈકી શાદી એક બાજારી

ઔરત નાચને ગાને વાલીસે કરાઉં કયા શાહજાદીયોંકા કામ હય.

મારટીન—યેહે પાબન્દી યેહે વૃજાહ તો મેરે લીએ જંજાલ હય.

કેલીડરોન—મેરી રાય તો યેહે હયકે તુમ ઇસ ખયાલકો છોડદો.

મારટીન—હરગિજ, નહી કયા મંય ટબરેજકા ખ્યાલ છોડ દું? મુમકિન નહીં આપહી કુછ ફિક્ર કીજીએ.

કેલીડરોન—આપકે વાસ્તે અગર મેરી જાનભી કામ દે તો મુઝે ઇન્કાર નહી, મગર જાન દેનેસે કામ ચલતા નહીં તુમ્હારે લીએ હુકમ હો ચુકા હય કે સ્પેનકી સરહદ પાર મએ ફોજકે જાવ ઔર દુશમનોકો હઠાવ.

મારટીન—બહોત મુનાસિબ.

કેલીડરોન—ફિરચન્દરોજકે બાઅદ મય ખુદ ટબરેજકો લેકર વહાં મોજુદ હોઉંગા, ઔર આપકી શાદી વહીં કરદુંગા મગર જાતે વકત એક ખત દેના જીસસે ટબરેજકો દેખકર ઇતમીનાન હો ઔર મેરે સાથ આનેસે ઇન્કાર ન કરે.

મારટીન—બહોત ખુબ મંય અભી જાતા હું ઔર વસીયત કરતા હું [જાના મારટીનકા શાહજાદેકા આના.]

શાહજાદા—અભી યહાં મારટીન આયાથા ફિર ઉસને કયા જવાબ દીયા.

કેલીડરોન—ઉન્હોંને મન્જુર કર લીયા ઔર વોહ કલહી યહાંસે રવાના હોને વાલે હંય.

શાહજાદા—બહોત ખુબ કયા?

કેલીડરોન—સિર્ફ ઇતનાહી નહીં, બલકે ઉસકે ઔરભી ખુશામદકા મસાલેહા લગાયા હય, મારટીન ઔર ટબરેજકે ફાંસનેકે લીએ એક જાલ તૈયાર કીયા હય.

શાહજાદા—વોહ કયા?

કેલીડરોન—જીસ કમ્પનીમેં ટબરેજ મુલાજીમ હય ઉસીમેં માગ્વીલાન નામકી એક એકટ્રેસ હય. બસ ઉસસે આરેજી મેલ જાલ કીજીએ, ઔર ઉસકે જરીએસે ટબરેજકો ફાંસીએ ઔર આપ હમેશા મારટીનકે લીબાસમેં જાયા કીજીએ.

શાહજાદા—બહોત ખુબ

કેલીહરોન—બસ ઇસ જરીએસે મારટીન બદનામ હોગા, ઔર આપકા કામ હોગા. (જાના કેલીડરોનકા)

શાહજાદા—બસ કુછ પરવાહ નહીં અગર અયસે પાંચસો મારટીન મારે જાએં તો મુઝે કુછભી પરવાહ નહીં.

ગાના

કોઈ જીએ કોઈ મરજાએ જીએ, મુજે ક્યા હય મેરી બલાસે
અયસી બાતોંકી મત પરવાહ, તૂં કોઈ દીવાના ક્યા?
હો જાં ફિદાની પર કફન જવાની ના મહેરબાની
શામો શાહર મુદામ ગમ ફનાની જાનિસાની યહા [illegible] જરકી
બાગી મોતની હય, [illegible] ગારી હય, [illegible] હય
કમનરો [illegible]
દુનિયામાં જીકા મરના. [illegible] બાતોંમે ક્યા [illegible] બસ
બસ અપની [illegible] ભરના, ઔર આપનાહી [illegible] કરના

બાબ દુસરા—દિખાવ ચોથા

મહેલ

(ફરારેજકા ઔરતકે લિબાસમેં આના.)

ફરારેજ.—(ટબરેજસે) આવ આવ ક્યા આગઇ? આવ જુતે કે બન્દ ખોલ દું આજતો પસીને પસીને હો ગઇ!

ટબરેજ.—નહીં તુમ મેરી બુઝુર્ગ ઔર માંકી જગેહ હોકર મેરે જુતે કે બન્દ ખોલો મંય ખુદ ખોલે લેતી હું.

ફરારેજ.—નહીં બેટા તેરા દુશ્મન તેરી વજઅ તેરી શાન ઇસ કામકે લાયક નહીં.

ટબરેજ.—તુમતો અયસી મુઝપર શફ્કકત ફરમાતી હો ગોયા માસે જ્યાદા ચાહતી હો તુમને મેરે સાથ વેહ બરતાવ કીયા હય. કે પહેલી દાયાકા ખ્યાલ દિલસે ભુલા દીયા

ફરારેજ—(મારટીનકો આતે દેખ) બેટી મારટીન સાહબ તશરીફ લા રહે હંય.

(ફ્રારેજ.કા અંદર જાના ટબરેજ.કા ઇસ્તેકબાલકો જાના દોનોકા બગલગીર ગાતે આના).

ગાના.

શાહ તકત હું તે હારી લગમેં,
ચુમું જો તલવોકો નેનસે અપને;
પલકેં ચુભેંગી દધ મારી પગમેં.
જોયું ફલાઓગે નેહ લગા કે,
હમ રહે હસેંગે નરનારી જગમેં.

શએર.

મારટીન—આયા હું તુમસે મિલને અજબ ઇ.જતેરાબમે,
એક પાઉં હય જમીનપર ઔર યેક રિકાબમે;

ટબરેજ—તો કયા કહીં જાનેકા ઇરાદા હય.

મારટીન—મજબુરી સ્પેનકી સરહદપર મુઝે ફ્રૌજ જાનેકા હુકમ હુવા હય.

ગાના.

ટબરેજ—જોબન બાલારે જોબનવા ચાલે કિસ્સે તડપતી છોડ,
અબ આંખોમેં નીદ ન આવે, જાવો નહીં મુંહ મોડ;
મુઝે લખલો નહાર નહીં આવે કરાર, રહું .જારો ન.જાર,
રહે અશકોંકે તાર.
ગમે દુરીસે હાર, જાઉં .જેરે મં જાર, હેકે અહો નાલે
ચાલે કિસ્પે તડપતી છોડ.
ફિર આપ મયદાને જંગસે કબ વાપસ હોંગે ?

મારટીન—જબ ખુદા લાયે.

શએર.

ટબરેજ—તુમતો તડપતા છોડકે મયદાનકો ચલે,
કુછ બંદોબસ્ત દિલકી તડપકાભી કર ચલે.

મારટીન—બંદોબસ્ત ક્ષતમીનાનસે મયને અપના એકદસ્ત.ખતી પરચા વ.જીરે .આ.જમે સલતનત કેલીડરોનકો દીયા હય. વોહ તુમ્હેં મોકા પાકર ફ્રોરન લે આવેગા ઔર વહીં ગિરજામેં નિકાહ પઢાવેગા ઉસકે સાથ

આનેમેં .ઊ.જર ન કરના.

રૂમરેજ—કભી નહીં, .ખુશીકે સાથ આઉંગી.

ગાના.

શાદમાન જાઓ જાઓ દિલદાર.
આવો મેરે છેલ ડારૂ તોરે ગર બૈયાં, મિલજૈયાં,-
ઓ સયાં

કુ(આ.I.

જીસતરહસે જાતે હો મેરી જાન ફિરઆના.
જ્યું પુસ્ત દિખાતેહો યુંહી રૂખ્.ભી દિખાના.
વા રખના મેરી યાદ કહી ભુલ ન જાના.
સોજે. ગમેં ફુરકતસે મુઝે યાં ન જલાના (જાના દોનોકા)

બાબ દુસરા—દિખાવ પાંચવાં.

અગલા મહેલ.

(પોમ્ટ કા મએ, જેમ્સકે આના.)

પોમ્ટ—રંગ લાઇ હય બિલેરી.

જેમ્સ—આપ બટાટે ભી હું યા યુહી.

પોમ્ટ—અબે ગધે કે બચ્ચે ભલા સરકારકો ખિદમતગારસે કયા મતલબ?

જેમ્સ—ટો મંયને ટયા ટીયા.

પોમ્ટ—રંગ લાઇ હય બિલેરી તુઝે હેનરીકી તરહ બાહિરકી હવા લગ ગઇ હય તીન રોજસે કહાં ઝક મારતા હય.

જેમ્સ—બાવા જાન.

શએર.

આપ અન્ડરટી હવા બટાટે ટો મંય મન.જુર ટરટા
બાહિરટો મંય મકમ ભી નહીં ઠરટા.

પોમ્ટ—કહેરજા દોતીન રોજમેં નાનબાઇકી લડકીકે સાથ શાદી કર દેતા હું.

જેમ્સ—નહીં બાવા જાન મંય શાદી નહીં ટર સકતા.

પોમ્ટ—ચુપ રહો ઉલ્લુ કહીંકા.

જેમ્સ—બાવાજાન ઊલ્લુ નહીં ઉલ્લુકા પઠ્ઠા કહો મગર ભઠીયારીસે શાદી નહીં ટર સકટા.

પોમ્ટ—વાહ મોચન હય.

જેમ્સ—વોહ ભઠીયારન હય.

પોમ્ટ—અરે ઊસકા નકશા કોઇ દેખેગા તો ગુરગાબી બનાએ જરૂર.

જેમ્સ—અરે ઉસકા મુંહ કોઇ દેખે ટો કહે ટનુર હય ટનુર.

ગાના.

દોનો—અવાહ લાયા હય જાકે મોચન, ચલ હટ હટ હટ.
ભઠ્યારી હય ફુટા બરતન, ઉંહ છટ છટ છટ
અનસી ફુદડપે વાર તન મન; અરે થુ થુ થુ
ભઠીયારી બી તો હય ભંગન, અખ થુ થુ થુ
મોગનકી ચાલપર મટકે, હો ઔર બલહારી,
સીનપે નાક કર ભુટકે આરી મારી
મુઝે ભટા નહી પરે જાગા નહી કુગ જાટા નહીં ભઠ્યારીસે
પ્યારી હય મોચન, ચલ હટ હટ હટ
(દોનોકા જાના આના વજીરકા)

વજીર—અરે જેમ્સ આ જેમ્સ.

જેમ્સ—હાજર હુવા હુજુર.

વજીર—ન ગાડી બાનકો કહેદેકે ચાર બજે ગાડી તૈયાર રખે

જેમ્સ—બહોત અચ્છા સરદાર (પોમ્ટકા આના જેમ્સકે ધોકેમેં વજીરસે કહેના.)

પોમ્ટ—કયુ બે ઓ ગધેકે બચ્ચે

વજીર—હય કયા હો ગયા ? પાગલ તો નહીં હો ગએ ?

પોમ્ટ—મઆફ કીજીએ સરકાર મંય તો હરામી જેમ્સકો કહેતાથા.

વજીર—ખયર.

પોમ્ટ—કહાં ગયા હય વોહ શયતાન.

વજીર—જરા અસતબલ તક ભેજા હય.

પોમ્ટ—કયા હુજુર કહીં તશરીફ લે જાએંગે.

વઝીર—ઇસવક્ત તો નહીં મગર ચર બજે ડાક્ટર એકા ખત આયા હય ઉનકી તબીયત અલીલ હય વોહ લીખતે હંય કે તુમ ખુદ આકર ઓ લડકી કે સાથ હેન્રીકી શાદી પક્કી કરજાવ.

પોમ્ટ—બહોત મુનાસિબ. (વઝીરકા જાના હેન્રીકા આના).

હેન્રી—કયું ચચા પોમ્ટ ! અબ આપ કહાં જા રહે હય !

પોમ્ટ—ડાક્ટર એકે પાસ તુમ્હારી શાદીકે ઇન્તેઝામ કેલીએ.

હેન્રી—બુઝુર્ગ પોમ્ટ મંય તુમ્હારી તલાશમેંથા કે તુમ અકેલે મિલો તો કુચ્છ બયાન કરૂં.

પોમ્ટ—રંગલાઈ હય બિલેરી (અલહેદા જા કર.)

શએર.

તાલિએ તન દામ હય છોટે હુઝુર,
કુછ ન કુછ હય દલમે કાલા ઝુરર.

ફીર ઇસરાર.

હેન્રી—ચચા પોમ્ટ મુઝે માલુમ હય કે અબ્બા મેરી શાદી ડાક્ટર એકી લડકીસે કરને વાલે હય. મગર અફસોસ ! કયા કહું મંયતો શાદી કર ચુકા ?

પોમ્ટ—કર ચુકે ?

હેન્રી—જી હાં.

પોમ્ટ—ગજબ કરદીયા મેરે છોટે હુઝુર અબ સમઝીએ કે બડે હુઝુરકા દિલ ટુટ ગયા.

હેન્રી—બુઝુર્ગ પોમ્ટ અબતો જો હોના થા સો હો ગયા અબ કુછ તદબીર કીજીએ.

પોમ્ટ—બસ ખબરદાર ! ઇસકદર આજાદી ?

ગાના.

આન રહે કુછ ગમ ન રહે હય ધ્યાન યહી દિલજાન મિલે,
ગોરે ગોરે ગલો વાલી, બાંકે ટેઢે બાલો વાલી;
આંખો મે સમાઇ ઓ ફુલ વાલી. ફીરે ઘર ભર નહીં રહે ખતર
કુછ હો મગર મિલે દિલબર તનમન સબ કુરબાન કેશન પે

હેન્રી—અબતો જો જખમ હોનાથા હો ચુકા અબ મરહમ લગાના ચાહિયે

પીટર—અચ્છા બાવા અચ્છા જુરૂર સમઝાઉંગા
હેન્રી—મગર જ઼રા મસાલે ઢા લગાકર [જાના દોનોંકા]

બાબ દુસરા—દિખાવ છઠ્ઠા

ખ઼્વાબ ગાહ઼.

(કેલીડરોનકા સોતે નજ઼ર આના.)

કેલીડરોન—ખ઼ુન પકડો ખ઼ુનીકો હય કોઇ નહીં આહ઼ો જ઼ ઉ ઇસ્તરહ સોહ઼્રા મરનમે મગા નહીદા ઔર યહાં તક સતાને લગી કે આલમે ખ્વાબમેભી અપને મદદ ગારકો યહ હય ખ઼બર દેખા જાયગા આજ઼ીઝ બસ આજ઼ીઝ ઔર અભી હ઼િનકિર આ મેર ખ઼્યાલાતકો બુજ઼દિલ બનાને વાલી રૂહો બસ હઠ જાવ દેખું આજ઼ીઝ તુઝે કબરસ્તાનમે કોન પનાહ દે સકતા હય. ક્યા તુ આરામસે આ સકતી ? કભી નહીં બસ વહો કુદાલ હય. અબ ઝટસે ઝટ બજા દુંગા.
(કેલીડરોનકા કબરસ્તાનકો જાના.)

બાબ પહેલા—દિખાવ સાતવાં.

ક઼બરસ્તાન

(કેલીડરોનકા કુદાલ લીએ હુવે આના)

કેલીડરોન—લઅ઼નત દિલ્દાર. બનાયા જીસને ઇન ક઼બરોંકા ઉસ મેઅમાર પર લઅ઼નત શજરપર લઅ઼નત દરો દિવાર પર લઅ઼નત અય નાદાન આસમાન તુ અપને આપ દિવાના બના બોઇસ ગન્દે ઇહાતેકા શામીયાના બના આઇને જ઼ મુઝે બતાદુ કિસ મકાનમેં હય ઓ પલીદ

બદકાર જવાબ, દે કે શહેર .ખમોશીકે કિસ મુકામમેં હય વર્ન તેરેહીએ નાહક, કિસીતરે હમ સાએકા ઔં-પડા જડસે ઉખડ જાયગા એ બદકાર! તેરેહીએ મહલ્લેકા મહેલ્લા ઉજડ જાયગા હંય નહી બોલતી (એક કબ્રકો ખોદ કર) .ખબર નિકલો એક એક કરકે નિકલો.

શએર.

દી હય પનાહ તુમને જને બદઆમાલ કો
અબ ભાગતે કહાં હો સમજ લો ખુદાકો

ફેદે.

.ગયબી આવાજ—

અ.ઝાબ હોગા જોદાએગા તું હવેલીયાં મન્જ.લે અદમકી
યહાં કે સફ.જે કા પતા પતા ગવાહી દેગા તેરે સિતમકી.

કેલીડરોન—દેખો યહાં ઇસસે કૌન કરતા હય (ફિર ખોદના)

ગયબી આવા.જ— ખબરદાર

કેલીડરોન—હય કૌન ? કોઇ નહીં (ફીર ખોદના)

.ગયબી આવા.જ—(.જાહિર હોકર) ન.જરે .જમીં હું મંય હું હર જગેહ ઔર કહીભી નહીં હું (કેલીડરોન રૂહકો મારને દોડતા હય) તમામ .જરબેં પડેંગી .ખાલી નકામ આએગી યહાં કુદાલી (ફિર હાથસે પકડાના ચાહતા હય) હવાભી કહીં મુઠ્ઠીયોંમેં રૂકી હય (રૂહકા ગાયબ હોના કેલીડરોનકા હયરત .જદા હોના)

ટેબલો

બાબ દુસરા—દિખાવ આઠવાં

અગલા મહેલ

(સાબીક. વજીરકા આના)

વજીર—વાહરે જેમ્સ તેરી સઆદત મંદી ? અબ બેચારા પોમ્ટ સુનેગા તો કિસ કદર ઉસકો મલાલ હોગા. (પોમ્ટકા આના.)

શએર.

પોમ્ટ-સુનાઉંગા હેન્રીકા જો કિસ્સા તો ઉનકો સદમા ઝુરૂર હોગા
ફલક અલમકા ફટેગા સરપર ઔર ગમસે દિલ ચુર ચુર હોગા
આદાબ અર્જ હય જનાબે આલી.

વજીર—આઓ આઓ પોમ્ટ મય તુમ્હારીહી તલાશમેં થા.

પોમ્ટ—જીહાં ! ઔર મયભી આપકે ઇન્તેજારમે થા.

વજીર—મુઝકો તુમસે કુછ તનહાઇમેં કહેના હય.

પોમ્ટ—ઔર મુજેભી આપસે કુછ પ્રાઇવેટમેં અર્જ કરના હય.

વજીર—અચ્છા કહો.

પોમ્ટ—નહી પહેલે આપહી શુરૂઅ કીજીએ.

વજીર—અગર મયને પહેલે શુરૂઅ કરદીયા તો તુમસે યહાં ખડાભી ન રહા જાયગા.

પોમ્ટ—ઔર મંભી યહી કહતા હું કે આપસે સુના નહીં જાયગા.

વજીર—અચ્છાભાઇ પહલે તુમહી શુરૂઅ કરો.

પોમ્ટ—અચ્છા ઝરા ઠંડે કલેજેસે સુનિયે કે આપકા ફરઝન્દ સઆદત મંદ હેન્રી એક લડકીસે પોશીદા તૌરપર શાદી કર ચુકા.

વજીર—અહા હા હા પોમ્ટ તુ પાગલ હો ગયા હય અસલમેં હેન્રી નહીં

પોમ્ટ—તો ફિર.

વજીર—જેમ્સ શાદી કર ચુકા એક મોચનસે.

પોમ્ટ—અહાહાહા બસ હુઝુરકો તુરકી બતુરકી જવાબ દેનેમેં મઝા

આતા હય વર્ના જેમ્સ અગ.યર મેરી મર.જીકે નિકાહ કરે હુ.જુર યેહ દુશ્મનોકી ગલત ફેહમી હય, યા જેમ્સને આપકો ધોકા દીયા હય.

વજીર—કિસકા ધોકા? વોહ અભી રાસ્તેમેં મેરે પાઉં પડતાથા મંયને ડાન્ટાતો ગલા ઘુંટકર મરતાથા.

પોમ્ટ—મંય કબસે કહું છો? હુ.જુર બડી આ.જે.જીસે મઆફીકે લીએ ગિડ ગિડાતેથે.

વજી.ર—તો પોમ્ટ ક્યા સચ હય?

પોમ્ટ—જુઠેપર .ખુદાકી માર.

વજી.ર—અરે મંયભી સચ કહેતા હું જુઠેપર ફિટકાર,

પોમ્ટ—અરે જેમ્સ! જેમ્સ? જેમ્સ?

વજી.ર—ઓ હેન્રી! હેન્રી! હેન્રી.

હાનો— ગાના.

હાય હાય ઓ બદ.બખ્તી ઓ બદ.કિસ્મતી મુહ પર અપને ડાલી સહેરા યેહ લઅનતકા.

અલ્લાહ હંસતા મુહ કાલા, બીબી લાયા બાલા ભાલા ગલા છાતી મેં છાલા.

અબ પાની મં દે ડાલા વિકારે .ખાન્દાની.
લાયા આખિર મતવાલી ચમાર મહેતરાની
શાદી હયગી બરબાદી જલ્દ યેહ કહ ખુદાઇ.

હોગા જુરૂર ફીસાદી એયાના નાન બાઇ
યેહ શમશીરે દામાદી દિલકો પાશ પાશ મુશ્કીલ હોગા કુંબેમેં મુંહ દિખલાતા

અબ કુછ નહરમા......સુલગાયગા કુછ ખાકે .ખયાલ આબરૂકા
નાદારીપે યેહ .ખ્વારી ઉધાર .જહર લુગા ચોરી ચોરી બીવી લાના
માં બાપોંકો મુરદા જાના—હાય
યેહ બેહયાઇકી ઠહેરાઇ બોઇ ગયરત, કહાં ડુબોઇ ગયરત
કુછ તો બાબાકીભી બદકાર, શર્મ કરતા શર્મ કરતા શર્મ કરતા
હમ રીસ્તાદારી યા બા.જારી, ક્યારી યેહ શોરાહપુરસ્તી યેહ ધોંગામસ્તી

બાબ દુસરા—દિખાવ નવવાં

મહેલ .ખ્વાબગાહ

(ટઅરે.જો કેલીડરેનકા આના.)

અબીયાત.

ટઅરેજ—.ખીજ બનકર શબે તારીકમેં આને વાલે,
ખ્વાહિશોંકો મેરી બેતાબ બનાને વાલે,
દિલકો મેરે ચયન ઔર તસકીન કુછ આતા નહીં,
સામને આંખોંકે જબતક માર્ટીન આતા નહીં,

કેલીડરૈન—તો ક્યા ઉસ મારટીન કે .ખતકો મારટીન નહીં સમજતી ? (.ખત દેના).

ટઅરે.જ—હા હાં ખબર પ્યારે જો તુમ્હારી ખુશી લડકીગો કેલીડરૈન. નહીં! નહીં! વોહ ગહા કહા ક્યા કેલીડરૈન વગૈરે અઅઝમ આપહીકા નામ હય!

કેલીડરૈન—હા મેરાહી નામ હય!

ટઅરે.જ—આહ! કૈસા આઝમત ઔર બુઝુર્ગ નામ હય ક્યા આપકો કભી અપની પાકબા.જ બીવીપર શક આયા થા!

કેલીડરૈન—ખામોશ! ઔરત ઔર પાકબા.જ ?

ટઅરે.જ—નહીં મેરે હજરત નહીં, દુનીયાકી સબ ઔરતોં પર તોહમત ન લગાઇએ.

કેલીડરૈન—ક્યા તુભી બદશઆર ઔરતોંકી તરફદાર હય શાયદ તુ કિસી સુરકા બચ્ચી હય

ટઅરે.જ—હાં ?

કેલીડરૈન—હાં ? તેરહે કુદરતકી મુતઅજ્જીબાના કારરવાઇ હય કે તું મારટીન કે બદલે કિસી .ગયરકી અયશગાહમે આઇ હય.

ટઅરેજ—હંય! ક્યા ગયરકી અયશગાહ ?

કેલીડરૈન—હાં .કુદરતકે .જબરદસ્ત ઔર .અદિલ હાથને તેરી

કિશ્તીકો ડુબો દીયા જયસા મોતીગા વયસીકી જગેહ
પર ફિરા હોવા.

ટમરેજ—નહીં નહીં મેરે સાહબ આપ બચ્ચોંવાલે હોકર કભી અયસા ન કરેંગે.

કેલીડરેન—તો તુભી કહે કે મંય ઉસ ગન્દે પાનીકી ગાવ નહીં હું.

ટમરેજ—હું મગર ?

કેલીડરેન—મગર ક્યા ?

ટમરેજ—હું મગર આધી ?

કેલીડરેન—આધી ક્યા ?

શાએર.

ટમરેજ—જો દો શાખોંકી કુદરતને કલમ બંદી.
ઉસી ટેહનીસે રહ પયદા હુઇ હય પૂર જલમ બંદી.

કેલીડરેન—તો સુર તેરા બાપથા યા માં ?

ટમરેજ—મા.

કેલીડરેન—યા અલ્લાહ મુરમાંકી બેટી તેરા નામ ?

ટમરેજ—પયદાયશી નામ કટગાયેન ઔર ફરજી નામ ટમરેજ.

કેલીડરેન—તો ક્યા તુ ઉસી આમનેજકી બેટી હય ?

ટમરેજ—તો ક્યા આપ લાડલી ગો કેલીડરેન હય ?

કેલીડરેન—હા.

ટમરેજ—ઓ અબ્બાજાન તો અપની બેટીકો ક્યા કાંધેપર ચઢા કર ગયરકી અયશ ગાહતક. (બુઢે ટોમ્સકા જાહિર હોના)

બુઢે ટોમ્સ—ઓ બદ અન્જામ દેખ કુદરતકા ઇન્તેજામ પશેમ ફિરકા હય ? કિસકી બેટી હય ? કિસકા કાંધા હય ? [ગાયબ હો જાના]

કેલીડરેન—ઉફ બદ દુઆઓંકા તીર દુઆકી કમાનસે ચલ રહા હય બુઢેકા બરાપ ફૂલ રહા હય, ઓ ગરીબ ટોમ્સ મંય આજ તેરે દુખકા અન્દાજા કર સકતા હું હાય !

(કેલીડરેનકા ટમરેજકો ગોદીમે લેના ઔર શાહજાદેકા આના.)

શાહજાદા—ખુબ

શએર.

વહ્શતેં દયાનત હો રહી હય.
અમાનતમેં ખયાનત હો રહી હય.

કેલીડરોન—મેરે લાયકે તઅઝીમ શાહ આપકો ઇસ વક્ત ઉઠકે પાઉં વાપસ હોજાના ચાહિયે.

શાહજાદા—ક્યું કે આપકો ઇસ વક્ત તનહાઇ દરકાર હય.

કેલીડરોન—ખુબ હોતા! અગર આપકી જાન લેનેકે કૌન હય?

શાહજાદા—જી હા મેરી મઅશુકા નહીં બલકે આપકી મઅશુકા!

કેલીડરોન—હા મેરી મઅશુકા ઔર મુઝે ઉસકે સાથ અયસાહી ઇશ્ક હય જયસાકે મરહુમ શાહકો આપકી હમશીરા કે સાથ ઔર આપકે નાનાકો આપકી નાનિ કે સાથ.

શાહજાદા—તો ક્યા વો આપકી બેટી હય? અગર ઉનકા પૈદા હુઆ તો બેટી બનાનેવાલે ખાવિંદ મેં મુઆફ કરતા હું. ઉનકો મેરે હવાલે કીજીએ

કેલીડરોન—બસ હુઝુર બસ અબ રેહે અપને આપકી આગોશે મહબ્બતમે આબાદ અબ ઇસકો જહન્નમકી હવા લગના દુશ્વાર હય.

શાહજાદા—બેટી હય તો ક્યા હુઆ ઉસકા ચાહનેવાલા તુમ્હારા સુલતાન હય.

કેલીડરોન—મુઝે મઅલુમ હયકે વોહ એક શયતાન હય.

શાહજાદા—મેરી મન્ઝુરે નજર હય.

કેલીડરોન—મગર મેરી બુરે નજર હય.

શાહજાદા—અચ્છા તો યેહ યાદ રહે કે મંયભી અગર અપને વક્તકા સુલતાન હું તો ઇસે તેરેહી હાથોસે અપને બિસ્તર તક મંગાઉંગા. (જાના ગુસ્સે મેં)

કેલીડરોન—જા જા મુઝી શયતાન ક્યા તેરી ધમકીયોંસે કેલીડરોન ડર જાયગા હરગિજ નહીં જહાં ઇતને ખુન હુવે વહાં તેરા ઔર સહી, મંય ઉસવક્ત ચયન ન લુંગા જબતક તુઝકો તેરેહી ખુનમેં લોટતા ન દેખુંગા.

ઢમરે.જ—નહીં મેરી માં બડી ઇસમતદારથી.

કેલીડરોન—ક્યા તુમ કોઇ ગવાહ રખતી હો !

ઢમરે.જ—આહ અયસા કૌન હય જો ઉસબેગુનાહકી તરફસે ગવાહીદે (ફરારેજ કા ફાયાકે લીબાસમેં આના)

ફરારેજ—મંય ગવાહ હું કે વોહ બેકુસુરથી

ઢમરે.જ—મેરી પ્યારી ફાયા બતા બતા કે તુ ક્યા જાનતી હય

કેલીડરોન—બતલા બતલા જલદ બતલા (ફરારેજ કા ઔરતકા લિબાસ ઉતાર ડાલના) ઓ જાલીમ તુ મેરી બીબીકી ઇસમત લેકીન અબીતક ઉનકા હય [મુંગી મારને સ હના]

ફરારે.જ—ઉસ મુઝકો જાનકી કુછ પરવાહ નહીં લેકીન આપ રહેકે રહે રાજ મું કી સરબારના રસે બનેગા

ઢમરે.જ—(કેલીડરોન કો સોંપકર) મેરે અબ્બા પહેલે ઇનસે દરિયાફતતો કરલી જીયેગા

કેલીડરોન—અરઝા બતા તુ ક્યા જાનતા હય ?

ફરારે.જ—દેખ ઓ નાદાન દેખ યેહ ખત આઇનેજને મેરે નામ ભેજેથે જીનમેં સરાસર મુઝસે નફરત જાહિર કી હય ઔર બાઅ.જ ખુદ તમે બાઇ બનાયા હય જબ અયસે ખુતુત મેરે પાસ આએ તો મંયને તુમ્હેં લીખા કે આઇને.જ ખરાબ હય ઔર તુને બે સમઝે ઉસગરીબકી જાનલી (ખત દિખાના)

કેલીડરોન—આહ મેરી ઇસસમત મઆબ બીબી ખુદા તુઝકો બખ્શી [આઇને.જકી રૂહકા જાહિર હોના] કૌન આઇને.જ મઆફકર લીલ્લાહ મુઝકો મઆફ કર !

શાએર.

રૂહેઆઇને.જ—તુમ્હારી આંખોંમેં આએ આંસુ તો ધુલ ગયા મુંહ તમામ મેરા. જહાં મેં સોલા બરસસે અબતક ઇસી લીએથા ક્યામ મેરા. અબ જાની

હું .ખુદાકે બરીંકા આ.ખીરી સલામ હો કુબુલ
- મેરા (ગાયબ હોના)

કબરે.જ—અમ્માંજાન [ટબરેજકા ગિરના કરારે.જકા સંભાલના
કેલીકરૈંનકા દો .જાનું બપડના]

ટેબલો.

.બાબ દુસરા .ખતમ.

અંક તીસરા—દિખાવ પહેલા

રાસ્તા.

(સારટા બેહિદલ ગાતે હુવે આના.)

સારટા બેહદલ— ગાના

ઓજારેપે આહ મેરે કાહુકે
એકસીમે લાઆની હય લાચારી હય નાદારી હય
ખુના પેશમે બસારા ઠડા, રહે બાજાર કફનો ખુન હય
ફાસાંકે ફન્દે પડે હય એમાન આતી નહીં હય લડકી ફ્વાર
તેજથી કટાર મેરી જુદાઈકા- આબેનાર
હલક આજ કુન્દ હય, તેરી રગનીમેં ઓર જરે ખાસ

અશઆર.

દો ગજ બે જોડ બેજે માટેભે ગુજર ગઈ,
ઇક ગયા વાડીકા જોબન એક રંગત ભગઈ,
હમ હય શાલકે મેં ન વાડી મેં હય કુદરત જમ ગઈ,
આતી જાતી હવાગી આમ ખંજરપે મેંગન જમ ગઈ,

હસરતાએ આગ સઅલેનકી હુઆ બાગ સુહ્બત બાદનેપર સ.ખ પોશાક બાદલોકી હુઆ બાગ અગર તુ યહાં સાકરોજ ઔર સિફાર વદા તો પની તેરે મુહમેં ઔર તુ મેરે દિલસે ઉતર જાયગા. (ફરાગેજકા આના)

ફરાગેજ— ક્યા અબ આપસે કુછ દરિયાફ્ત કર સકતા હું ?

સારટા બેહિદલ—શૌકસે

ફરાગેજ— ક્યા સારટા બેહિદલ આપકાહી નામ હય ?

સારટા બેહિદલ— ઇસ્કા મગર જુદાગાન કુછ ઔર હી.

ફરાગેજ— આપકી જાએ સુકુનત ?

સારટા બેહિદલ—નાટક કંપનીમે મેરી બહન માગીલાન મુલાજીમ હય વહીં રહેતા હું.

ફરાગેજ—અગર આપકી થેલી મેં અશરફીયોંકી જગેહ હો તો

મેરે હમ રાહ આઇએ. આપ મેરા .ખયર મકદમ કરેં યા ન કરેં મગર આપકો ઇસ વક્ત .ખયર મકદમ કરના જરૂરી હય.

સારટા બેહિલ—મન.જુર હય.

ફ્રરારેજ—આપ મેરે હમરાહ ચુપકે ચુપકે ચલે આઇએ.

સારટા બેહિલ—ચલીએ. (જાના દોનોકા.)

બાબ તિસરા—દિખાવ દુસરા

કેલીડરોનકા આના

(ટબરેજકા અફસોસમે બેયઠે દિખાઇ દેના.)

ગાના.

સજન સાવરીયા આવો આવો મિટાવો પીર.
બાલા જોબના જલાવે શરીર
સપરા બાંહ સંદેશ ઉખાડ બાટ તકાવો ફેર ન આવો.
કાહે પિલાયોન પ્રેમકા અમૃત નીર.
સજન તીર કયસે હો ધીર રે આવો આવો.

શએર

ચલે આતે હંય આંસુ ઔર હય દરમાન ઇતનાસાં.
રહે હય મૈયત પે મૈયત ઔર કબરસ્તાન ઇતનાસા.
(ગાના કેલીડરોનકા)

કેલીડરોન—કયું બેટા ટબરેજ ? તુમ્હારે ચચા ફ્રરોજ તો નહી આએ ?

ટબરેજ—નહીં અબ્બા જાન ?

કેલીડરોન—દેખો શાયદ ઉસ કમરેમેં હો. (ટબરેજકા દેખકર આના)

ટબરેજ—અબ્બાજાન ચચા ફ્રરોજ તો વહાં નહીં હંય (પાદરી બેલીબાગાકા આના.)

શએર

પાદરી (ખુદસે) સુટેલ શિકાર અબ મેરે કાબુમેં આયા હય,
ચિડીને બાજકો કુછ મશવીરા કરને બુલાયા હય

કેલીડરોન—આઈએ આઇએ પાદરી સાહબ આઇએ.

પાદરી—ફરમાઇએ કિસ વાસ્તે મુઝકો બુલાયા હય ?

કેલીડરોન—જુલમકી આગસે બચાઈએ ?

પાદરી—કિસકો બચાઉં ?

કેલીડરો—સલતનતકો રીઆયાકી બહુ બેટીયોંકો.

પાદરી—ઉનપર હમલા કૌન બેબાક કર રહા હયા ?

કેલીડરોન—કોઇ નહી ફિરઆ ખુદ અપની ફોજકો હલાક કર રહા હય

પાદરી—કયા યેહ ઇસારા સુલતાનકી તરફ હય ?

કેલીડરોન—જીહાં ઉસી બેઇમાનકી તરફ હય.

પાદરી—લેકિન આપતો ઉનકે........ ... .

કેલીડરોન—હાંહા મંય અભી ઉસકા સલાહ કારથા.

પાદરી—ફિર કયા ઉફતાદ હુઇ જો ચોલી દામનકા સાથ છુટ કયા ?

શએર.

કેલીડરોન—મુદસ્સસ ન પહેલે હુઇ તકલીફ પરાઇ,
જબ અપને લગી ચોટ દુહાઇ હય દુહાઇ.

પાદરી—હાં હાં અબ મંય સમઝા અચ્છા કહો કયા ખ્વાહિશ હય ?

કેલીડરોન—કુછ નહી સિર્ફ સહારા ઔર ઇમદાદ,

પાદરી—કિસ બાતમેં ?

કેલીડરોન—યહીકે આપ અજરાહે મહેરબાની સરહદપર મારટીનકે પાસ જાઇએ, ઔર મેરા ખત દિખલાકર ઉસે યહાં લે આઇએ.

પાદરી—(કુછ તવકકુફ કરકે) કેલીડરોન પહેલે મંય તુમસે સાફ ન થા. લેકીન અબ તુમ્હારી નિદામત કે આંસુઓને ઉન શોઅલોકો બુઝા દીયા જોઇન્તેકામ લેનેકે વાસ્તે મેરે દિલમેં ભડક રહેથે. અચ્છા ખત લાવ.

કેલીડરોન—અચ્છા ઠહેરીએ મંય લીખલાતા હું (જાના ઔર .ખત લીખકર લે આના) દેખના દ.ગા ન કરના.

પાદરી—(સલીબ હાથમેં ઉઠાકર)

શએર.

દ.ગાકા ગુમાં બી ર્‍હે એેજા ગુમાં હય,
હમારે તુમ્હારે .ખુદા દરમિયા હયે.

(જાના પાદરીકાં આના સારટા બેદિલ .મએ ફરારે.જ).

સારટા બેદિલ—આદાબ .અ.ર્જ હય જનાબ.

કેલીડરોન—આવ દિલેર આવ.

ટબરેજ—(.ખુદસે) ર્‍હે તો માગીલાનકાભાઇ હય અબ્બાજાનને ઇસે કયું બુલાયા હય?

સારટા બેદિલ—.હુ.જુર મંયને દિલ રખના હું ન દિલેરી.

કેલીડરોન—તો?

શએર.

સારટા બેદિલ (ખ.જર દિખાકર)

.હ.કી.કતમેં સિકકા હય મચ્ચા દિલેર.
બનાતા હય જો લોમડી.કો બી શેર.

કેલીડરોન—અચ્છા એક .ખુનકા કયા દામ હય!

સારટાબેદિલ—જનાબ જયસા ખુન વયસાહી દામ!

કેલીડરોન—એક ફોજી જવાનકા?

સારટાબેદિલ—અગર વોહ બે હથીઆર હો તો સો અસરફીકી હય,

કેલીડરોન—અગર વોહ હો સિપેહ સાલાર!

ટબરેજ—(ખુદસે) યા અલ્લાહ સિપેહ સાલાર???

સારટાબેદિલ—તો ઇન્આમ એક હ.જાર

કેલીડરોન—અચ્છા તુમ મારટીન સિપેહસાલારકો જાનતોહો?

સારટાબેદિલ—જીહાં વોહ તો રો.જ મેરે મકાનપર આતે હય ઉસે કયા?

કેલીડરોન—બસ ઉસકા લાશા દરકાર હય.

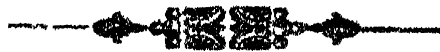
સારટાબેદિલ—તો બયઆના .ઇનાયત ફરમાઇએ, ઔર રાતકો

બારા બજે આઇએ. ઔર લાશ્રા લે જાઇએ.

કેલીડરોન—લો યે્હ એક હ.જાર બય.આના જબ મારટીનકી લાશા કા થહેલા મેરે હવાલે કરો તો ધન્આમકી યાદ દિલ્લાના [જાના દોનોંકા.]

ટબરે.જ—હાય સિતમા! દગા!! પ્યારે મારટીન તુમને મુઝે કહીકા નરખ્ખા. વોહ ઓહદે વહ્રા. ઔર વોહ પયમાન તુમ ઔર માગ્વીલાન તો આજ .કિસ્સા તમામ હય. કયુંકે કુઅરેકે લીએ જાન દેને વાલા જી.ન્દએ જાવીદ હોતા હય. મંય જાઉંગી ઔર અપને પ્યારેકો કિસી ન કિસી તદબીરસે બચાઉંગી (જાના ટબરે.જકા)

બાબ તીસરા—દિખાવ તિસરા

અમલા મહેલ.

(મેરી ઔર જેમ્સકા આના.)

અશઆ.ર

જેમ્સ—પીને પડ.તે હંય અબ ખોટે દોંટ
ડેકીએ બયઠતા હય કિસટલ ઉંટ.

મેરી—આગ લગ જાય અયસી શાદીકો.
ઝાંપમેં બન્દ કર દીયા મુઝકો.
આદમી કયા હુવે મુરગી ?

ગાના.

દોનો—મટ ચીલ્લા (પુચ પુચ) મચલ મચલ ટર
અયસી બાટેં મટ્ટર દીલબર યહાં
યે્હ સીતમ સહા નહીં જાતા, છુપકે યહાં રહા નહીં જાતા.
હયદમ મેરા યહાં ઘુટતા--મટ ચીલ્લા.
શાદી શાદી જલે યે્હ શાદી, કે જીતેજી જી કુશ બનાદી.

આધી આંધી બલા ના લાદીં મેરેહી સરપર તમામ લાદી
અબ ઘડીયાં ઔર કડીયા મંય ન ગીનુંગી.
જો અબ તુને શોર મચાયા નામ બિહારા બના બનાયા,
લાકર મુઝકો યહા ફસાયા, લેની હય ક્યા મેરી જાન-મટ
જેમ્સ—અરે મેરી યેહ બાટટો અચ્છી નહી ટેરી ટુફિર બાહિર ચલી આઓ.
મેરી—ચલી આઉં મુઝસે તો ઇસ કાલકોઠ.ડીમેં નહી રહા જાતા મુઝે મેરે મયકે પહોંચાદે.

શઅેર.

જેમ્સ—તુ અગર ટરરાએગી યા ટો રહે ચુકી આરામસે,
કીન નિટલ સકતા નહી યેહ બાગ બેહરામસે.
આજ માલીકે હાથસે બાપકો એક રૂટટા લીટકા હય, ઉસમે જો વહા છુપાનેકા હાલભી લીખ ડીયા હય
મેરી—તા તુ ખુદ ક્યુ નહી જાકે કહે દેતા કે અસલ યેહ બાત હય
જેમ્સ—ઇસકા જવાબટો લાઝીમ હય કેવ લાટમે
મેરી—જાનાસે શાદી તો હો જાએગી આ.જાદીતો હો જાએગી.
જેમ્સ—જાસે હુક જાય સબ .હાલત .જબાનમેં, મુકરટો યેહેં હિમ્મટ કામે, જબાનભી બન્ડ મુંહમેં બન્ડ લબભી બન્ડ વહાં જાટેહી હો જાટે હુંય સબ બન્ડ.
મેરી—અચ્છા તો જા ઔર મંય .ખુદ સમઝાતી હુ.
જેમ્સ—અરે વાહરે મેરી બહાદુર દુલહન. (જાના જેમ્સકા.)
મેરી—ઓહો સુસર સા.હબ તો આગએ અબ .જરા ઉનકે મિ.જાજકા .હાલ છુપકર દેખના ચાહીએ. (વ.ઝીરકા .અ.ખબાર પઢતે હુવે આના)
વઝીર—લન્ડન ન્યુ.જ અમેરીકન લેથર પ્રેસ યંહા ઉહ ઇસસે અપના ક્યા મતલબ હય ઇન્ડીયન યતીમ ખાના ફંડ હાં ઇસમે દો હજાર રૂપય દેગે.
મેરી—(.ખુદીસે) બાપરે દો હ.જાર રૂપયા ઔર વોહભી ફંડમેં! હાં.અલબત્તો હોતે હંય રહમદિલ બાવાજાન આજકી ઘ.ડી હય. કે આપકે બેટેકી દુલહન આપકે સામને ખ.ડી હય.
વ.ઝીર—મેરે બેટેકી દુલહન!

મેરી—હાં તુમ્હેરે બેટેકી દુલહન તુમ્હારી બહુ.

વ.ઝીર—આં બેટાકા અબ્બા કમીના રિઝાલા સબ જાનવર મરગએ તો ફિલ્લુ પાલા.

મેરી—અબ્બાજાન મેં આપકો મુંહ ફેરકર બાત કરના કિસને સિખાના હય?

વ.ઝીર—બુરા જાનેં કમબખ્ત ઇસ મુંહ કટેકો કહાંસે પકડ લાયા હય.

મેરી—દેખીએ મેંય અપના સર રખતી હું આપકે કદમો પર.

વઝીર—નેક બખ્ત જરા દુરસે બાત કર

મેરી—મગર તુમ્હારા બેટા હય બડા હોશીઆર

વ.ઝીર—હાં હોશીઆરીમેં ભી શક રહા. કમ્બખ્ત અબ્બાકેલી ભાગી લે આયા ફિરભી શક

મેરી—વોહ તો રોજ મેરે મકાનપર આતેથે ઔર મેરે અબ્બાકે સાથ કલાલ ખાનેમે જાતેથે

વઝીર—કલાલ ખાનોમેં લઇજાના, મુફતકા ખરચતે હમ દેખતે. ઔર હમદરત વોહ અન્ગુર હય ઔર હેં કુમ્મારીઆગુર ઇખ્માના તમામ આફતોઅસરત (વઝીરકા જાના)

મેરી—ક્યા પરવાહ હય આજ નહી તો કલ મનાઉંગી ફિર સમઝાઉંગી (જાના)

બાબ તીસરા—દિખાવ ચૌથા.

માગ્વીલાનકા મકાન.

(શાહજાદે ઔર માગ્વીલાનકા શરાબ નોશ કરના ઔર સારટા બેહિલકા છુરી તેજ કરતે આના.)

ગાના.

માગ્વીલાન—મીખ્વા.રોંપે ર.હમતે બારી, છાઇ બદરી કાલી કારી જાન ચહાકર આતિશ તડ.કે આપ યહાંસે કયુંકર જાએંગે

શાહજાદા—તુમ રખ્ખો જારી, મીખ્વા.રોંપે ર.હમતે બારી.

માઝ્વીલાન—હલકી હલકી બુંદીયાં બ્હસે મદવાં બનકે,
ધનકી સાકીમે છીન છીનકે,
હાં સામાન હય મે નેશાંકા ગરૂદુ પે પ્યારી—
મય પીકર રખના હુશીઆરી વર્ના હય દુશવારી—
માઝ્વીલાન—ગેહરી ઘટા જમી હય.
શાહજાદા—શીશે છલક રહે હંય.
માઝ્વીલાન—બીજલી ચમક રહી હય.
શાહજાદા—હોગી કોઇ કલાલી એહલે કલકો હંસકર પ્યાલી
પીલાને વાલી

અર્બીયાત.

માઝ્વીલાન—કલાલી બતાતેહો બુર્કે કમાંકો,
જમીકા નશા ચઢ ગયા આસમાંકો.
શાહજાદા—સામાન નશે પાનીકા હંય સબ કાએ હુવે,
બાદલબી આજ તો હંય યકીનન પીએ હુવે.
ક્યુ સારટાદિલ કયા દેખ રહે હો
સારટાબેદિલ—કુછ નહીં હુજુર અપની રોટીપે પાની ફીરા રહાહું
શાહજાદા—તો ઐસા કામકે લીએ બાવરચીખાના બહોત મોજુ હય
સારટાબેદિલ—બહોત ખુબ હુજુર. (ખુદસે) દ્દેખ્ખા મિસરી બે
મદહોશ તેરાહી કીમા બનાનેકા વકત કરીબ આતા
હય [ચલેજાના]

ગાના.

માઝ્વીલાન—કે વાહ વાહ યાર જાની, બલડીકી તુછ.
કુલ્લાં છાડકે ગયો સુખન લેવાદ
અલવા ગડે દીયા દે સરદારા તીનો કસમ.
ખુદા વે કસુત કુલડા ન જોડી
બલદીકી તુછ ચન્દ ચીડીયા ફુલ આલમ દેખે
દિખાયા સુંદર મુખ યારે જાની હા
કે વાહ વાહ યાર જાની......... .....
પ્યારે મારટીન અગર મુઝસે હમેશા મિલના હય તો ચલે જાવ
નહીતો યાદ રહે કે આજકી રાત કત્લકી રાત હય. યહે મુલાકાત

આ. મેરી મુલાકાત હય.

સારટા બેહિલ—(ગુસ્સેમેં આના) માગ્વીલાન યેહ કયા કરતી હય. હુઝુર આપકે લીએ કોટેપર બિસ્તર તૈયાર હય

શાહજાદા—તૈયાર હય તો ચલીએ [સારટા બેહિલકા શાહજાદેકો મુલાકર આના]

સારટા બેહિલ—કયું તુ સબબના બનાયા ખેલ બિગાડના ચાહતીથી

માગ્વીલાન—મેરી કયા મજાલ જો આપકે કામમેં દખલ દું. લેકિન ચૂંકે યેહ ફૈયાઝ હય. ઇસસે ઇસપર રહમ આતા હય.

સારટા બેહિલ—ઇસમેં કયા શક મગર તું લગા જા ભી હજારકે નોટ દિલવાતીએ

માગ્વીલાન—પ્યારે ભાઇ ઇસકો ન મારો.

સારટા બેહિલ—અચ્છા તો હજાર પૌંડ દે તો મેંય કતલ ન કરૂં.

માગ્વીલાન—ભાઇ મય મિન્નત કરતી હું લીલ્લાહ ઇસકો બખ્શદો

સારટા બેહિલ—(ગુસ્સેમે) નહી યેહ હરગીજ નહી જાસકતા અબ મેંય બતાઉ કયું કે બારાહમ સિર્ફ પાંચ મિનટ બાકી હય (માગ્વીલાનકા ખામોશ હોના સારટા બેહિલકા કોટેપર જાને ચાહના. બાહિરસે કુન્ડીકે હિલોનકા આવાજ આના)

માગ્વીલાન—બાહિર કોઇ કુન્ડી હિલાતા હય.

સારટા બેહિલ—હવા હય ઓર કોઇ નહી (જાના ચાહને દુબારા અવાજકા આના.)

માગ્વીલાન—પહેલે બાહિર જાકર દેખ આવ.

સારટા બેહિલ—(દરવાજેપર જાકર) કોન હય ?

ટબરેજ—(અંદરસે) થોડે આમરેકા ખ્વારતગાર હય.

માગ્વીલાન—ભાઇ મેરે સિપાહીકે બદલે ઇસ મુસાફિરકો હલાલ કરો

સારટા બેહિલ ઠીક હય જા ગુન લા.

ટબરેજ—ખોલો કિવાડ ખોલો.

સારટા બેહિલ—ટહેરો આયા.

માગ્વીલાન—(ગુન દિખાકર) યેહ લીજીએ. (સારટા બેહિલકાકીવાડ ખોલના ટબરેજકા મરદાના લીબાસમેં આના આ-

રટા બેહિલકા ટખરે,જકો તલવારકે દોચાર હાથ મારના ઔર ખુનમેં બાંધના કેલીડરેનકા આના).

કેલીડરેન—ક્યું લાશા તૈયાર હય.

સારટા બેહિલ—જીહાં આપહીકા ઇન્તે,જાર હય (બોરીએકી તરફ ઇશારા કરકે) વોહ રખ્ખી હય લે જાઇએ.

કેલીડરેન—[ઇન્,આમ દેકર] અચ્છા લ્હે લો ,હવાલા કરો (લાશા લેકર ચલા જાના).

બાબ દુસરા—દિખાવ પાંચવાં.

અમલા મહેલ

(હેન્રી વ જુલેટકા આના).

હેન્રી—પ્યારી જુલ્યેટ અગર તુ અગ્બાકો મના લેગી તો ઇસ ઘરકો અપના બના લેગી.

જુલયેટ—પ્યારે જુલ્યેટ તુ ન ગભરા.

હેન્રી—પ્યારી જુલ્યેટ.

શએર.

હય લ્હે સારા ફસાદ ગરદિશે ત,કદીરકા,
અબ સહારા હય તોતેરી ફસી,હ તકરીરકા.

ગાના.

જુલ્યેટ—બીનતી કરૂંગીજી પગ પડી લેવા, આજ મનાલુંગી કામ બનાલુંગી.

અંસવાલકે પૈયાં પ,ડત મોહેલાજ ન લાગે,
સાસસુસરજી કે આગે...અસંવા;

હેન્રી—અચ્છા મૈં જાતા હું અબ્બાજાન યહીં આએંગે,

જુલ્યેટ—શાયદ યહીંઆ રહે હય. [હેન્રીકા જાના પોપ્ટકા આના].

શએર.

બાગમેં હય ન મકામેં ન યહાં હય ન વહાં,
નાઇ દુલહનકો કીયા લાકે જમીંદોઝ રહાં,

પોમ્પ્ટ—હય ! યહે લડકી કૌન ? શાયદ જેમ્સકી દુલ્હન યહી હય.

જુલ્યેટ—(કબલા ખુજુર્ગવાર મૈં પ આદાબ અર્જ કરતી હું.

પોમ્પ્ટ—(ખુદસે) હય બહુત બડી કાબિલ હય, ઇસકી ફસાહત કે આગેતો નાતિકા બન્દ હય

જુલ્યેટ—હુજુર ઇસવકતકે આપકી બગયર ઇજાઝત હોઈ, ફુઝુર હુવાહો ઉસકો મુઆફ કરકે. ....

પોમ્પ્ટ—નહીં નહીં બેટી ઇસકી ફીક નકર

જુલ્યેટ—ઇ અયસી હાલતમેં જબકે આપકા ઇરાદા ગયર બડની સે શાદી કરનેકા હોતો........

પોમ્પ્ટ—હાં મેરા ઇરાદા જીસ છોકરીસે થા ઉસકી શાદીકી... ..

જુલ્યેટ—તો શાયદ વોહ બડી ખુબસુરત હોગી ?

પોમ્પ્ટ—ખુબસુરત તો નહીં.

જુલ્યેટ—તો બડી માલદાર ઔર મોરીં ગુફતાર હોગી.

પોમ્પ્ટ—તોબા ! તોબા ! ! યહે બાત ઉસમેં કહાં

જુલ્યેટ—મેરે અબ્બાકા ખ્યાલ થાકે કિસી મૈંકેસે શાદી કરેં તો જહેજમેં દો તીન લાખકા સામાન દેવે મગર જલ્દીમેં કુછ ન હો સકા. ફકત અસ્સી હજાર રૂપયા આપકે નજરાને કે લીએ મેરે હમરાહ કીયા હય

પોમ્પ્ટ—(ખુદસે) અસ્સી હજાર બાપરે અસ્સી હજાર અબ તો બિલકુલહી હો ગયા મેરા બેડા પાર.

જુલ્યેટ—શાયદ હકીર નજરાના ખ્યાલમે ન આવા ?

પોમ્પ્ટ—નહી બેટા મુઝે તો અશરફીસે જીયાદા હય પાયસા.

ગાના.

તેરે વારી વારીયો ગયબી ખૂજાને.
ગયબી ખૂજાને કરમકે બહાને.
સરપર બિઠાએં તુઝે, ટોપી બનાએ તુઝે.
દીજે દુઆએં મુઝે, ફૂલકે ફૂલાએં મુઝે.

શાદીસે હો જાવ શાદ.
મેરે દિલકી હય મુરાદ.
વહીં ગ઼મસે આઝાદ, મીયાં બીબી હો શાદ.
નહો બાહમ ફસાદ, મુઝે બ઼ખ઼્શી રહે દૌલત ખ઼ુદાને.

હાં જલ્દી જા દૌડકર જા પર લગા કર જા બલ્કે ઉસે યહીં ભેજ કે મંય જ઼રા ઉસે છાતીસે લગાઉં. (જુલ્યેટકા જાના.)

ગાના.

ચયલી મીલેગી દીનારોંકી, સુની સુની અબ રબને યારોંકી.
?ોંસે ભરીગે જરસે અબ કયા હય, ટોપી ફે કુગા રહે ખિદમત ગારોંકી.
ખ઼ાસા ખ઼જાના મિલા કારૂંકા, યહા હોગી ખનાનન યહાં હોગી છનાનન
જમેં હોગી ગોયા પેટી સાહુકારોંકી [પેમ્પટકા જાના વ઼ઝીરકા આના]

વઝીર—ફરખ઼ુન્દ઼તકા કહી પતા નહી. (પેમ્પટકા આના)

પેમ્પટ—હુઝુર જ઼રા આવ ઔર મુઝે જગાવ મેરે મુંહપર પાની કે છીટે દો, મેરી ઉંગલી કાટો.

વઝીર—અરે કુછ મુંહસે તો કહે.

પેમ્પટ—હુઝુર મંય જાગતા હું યા ખ઼્વાબમે હું.

વઝીર—અરે કયસા ખ઼્વાબ? બેદાર હય બેદાર.

પેમ્પટ—જબતો નક઼દહુ ઼હુરમતહુ અસ્સી હ઼જાર.

વઝીર—અરે અસ્સી હ઼જાર કયા?

પેમ્પટ—શમધીકા ન઼જરાના પેમ્પટકે લીએ નક઼દ ખ઼જાના.

વઝીર—રહે તો બિલકુલ પાગલ હો ગયા હય.

પેમ્પટ—હુ઼ઝુર આપહી હિસાબ કીજીએ કે અસ્સી હ઼જારકે કિતને લાખ હુવે.

વઝીર—બેટેકે ગ઼મને પાગલ કર દીયા.

પેમ્પટ—હુ઼ઝુર મંયને દેખી

વઝીર—કયા દેખી?

પેમ્પટ—અપની બહુ જેમ્સકી દુલહન દુલહન કયા હય કોહે કા઼ફકી પરી હય.

વઝીર—ખ઼યર ભાઇ અપની અપની તક઼દીર ચલતુ યહાં હંસ આર મંય યહાં અપની કિ઼સ્મતપર રોતા હું.

પેમ્પટ—હુ઼ઝુર મંય આપકે શરીકે હાલ હોતા હું.

જ઼ફર—નહીં બાઇ તુ મેરે લીએ મલાલ ન કર અપની ,ખુશીકો મેરે ,ગમકી છુરીસે ,હલાલ ન કર.

ગાના.

રહે બલાએ આસમાની, આબરૂ હય પાની પાની.
યા ઇલાહી હુવા તેરા એહસાન બેશુમાર,
મારડાલા મારડાલા દિલમેં બોંકા ,ગમકા છાલા. અ.ખ આહ

શએર.

હંય અગર શાદ હમ ,જમાને મેં
ફિર કહાં રન્જો ગમ ,જમાને મેં
સામાન હય બરબાદીકા હન્ગામા શાદીકા
કયસી ,ખ્વારી
ફ઼,જલે બારી
,ખુબી હય યહે કિસમતકા
વલ્લાહ સારી દુનિયા હય કયા શાદ
નહીં મંયતો હું નાશાદ હાય પાજી હય ઓલાદ
તા,જગી આજ હય ઘરકી મુરાદ હય ઘર ઘરમેં ગોયા પ્યારી ઇદ
દિન હય મુબારક બાદીકા
તોબા કયસી હય આફત
અહા કયસી હય રાહત
અલ્લાહ અયસા દિન નદિખાએ દુશમનકોભી જીનહાર
બારી તઆલા દિન લાએ સબકે આગે બારબાર [જાના દોનોકા]

બાબ તીસરા—દિખાવ છઠ્ઠા.

પહાડ મયદાન ,ખયમગાહ.

(મારટીનકા [illegible] હુવે આના.)

શએર.

મારટીન—હય જાન કશાકશમેં ,અજબ રાજે નિહા હય

કુછ .જોર નહિંજાપર હય ન કહેને મેં .જબાં હય
અબ મુઝકો કયા કરનાર ચાહિયે લડાઇ તો ફજુલ
હોગાઇ કયા વાપસ ચલા જાઉં તો યેહ .ઉદુલ હુકમી
હોગી ઉહ હું ! તો વોહ મેરા કયા કરેગે બહોત હોગા
જરનેલીસે મ.અ.ઝુલ કરેદેગે લેકીન પ્યારી ટબરે.જોકે
જમાલે જહાં આરાકો તો દેખલુ ગા (એક સિપાહીકા આના)

સિપાહી—.હુ.જુર પાદરી એલી આગા તશરીફ લાએ હંય

મારટીન—(ખદસે) .ખુદા ખયર કરેં (સીપાઈ સે) અચ્છા આનેદો

સિપાહી—બહોત અચ્છા .હુ.જુર (સીપાહીકા જાના પાદરી સા-
.હબકા આના).

મારટીન—(ખડા હોકર) આઇએ પાદરી સા.હબ તશરીફ રખીએ.

પાદરી—(કુરસીપર બયઠકે) કહીએ મી.જાજતો અચ્છા હય ?

મારટીન—શુક્ર હય, આપ ફરમાઇએ કે યેહ તકલીફ કયું ગવારાકી.

પાદરી—[.ખત દેકર] યેહ ખત મીસ્ટર કેલીડરોનને ભેજા હય.

મારટીન—(ખત લેકર પ.ઢના) પ્યારે મારટીન ફોરન ઇસ ખતકે
દેખતેહી ચલે આવ વર્ના વકત નિકલ જાયગા. ઔર
સિવાકે અફસોસ મલનેકે કુછ હથ ન લગેગા અગર
આપને આનેમે જરાભી તા.ખીરકી, તો ટબરે.જ
ઉમ્રભર ન મિલેગી જબ યહાં આવગે તો મુફ્રસીલ
કયફીયત મા'અલુમ હોગી કમ લીખા હય જ્યાદા
તસવ્વુર કરના રાકીમ-આપકા .ખાદીમ-કેલીડરોન.
[ખત પઢ.કર] હાય મેં તો .ખ્યાલથા વહીં હુઆ

પાદરી—આપકો બહોત જલ્દ ચલના ચાહિયે.

મારટીન—જીહાં (જાના. રોનોકા).

બાબ તીસરા—દિખાવ સાતવાં.

મકાને કેલીડરોન.

**(કેલીડરોન ફરારે.જકા મ.એ લાશકે થયેલકે બયઠે
ન.જર આના).**

કેલીડરોન—(બીરીએકી તરફ દેખ) કયુ એ મ.ગરૂર બાદશાહ

વોહ તેરા .ગુરૂર ક્યા હુવા. ઉઠ ઔર કેલીડરેનસે લડ. ક્યા ઈસી મુંહસે લડનેકા દ.આવા કીયાથા.

ફરારેજ—ભાઈ ઈસકો દેખકર જલ્દ છુપાનેકી ફીક કરો.

[કેલીડરેન ઔર ફરારે.જકા બોરીઓકો ખોલના ટબરે.જકી લા-શકા દીખાઈ દેના].

આહા ક્યા માજરા હય ?

કેલીડરેન—ઝીન્દગીકા મ.જા જાતા રહા.

ફરારેજ—(મુંહપર હાથ રખકર) ભાઈ કેલીડરેન ઈસ .કદર પરિ-શાન ન હો ટબરેજ. અભી .ઝીન્દા હય, અબ દવાકી ફિક્ર કરો.

કેલીડરેન—મુઝસે અબ કુછ નહી હો સકતા મય યહાં બયઠાહું તુમ વોહ મરહમકી ડબીયા જો ડાકટર મયકોને દી હય. ઉઠા લાવ ઔર થોડા ગરમ પાનીભી લેતે આના. (ફરોર.જકા જાકર સબ ચી.જે લેકર આના દોનોંકા મરહમ પટ્ટી કરના ટબરે.જકા હોશમેં આના)

કેલીડરેન—બેટા તેરા યેહ .હાલ કિસ .જાલીમને બનાયા ?

ટબરે.જ—આપને

કેલીડરેન—મયને ? નહીં નહીં તેરા .ખ્યાલ .ગલ્ત હય.

ટબ.રે.જ—હાય હાય ઓ દગા બા.જે .જમાના જીસકે સાથ મેરી શાદી રચાનેકા બહાના કિસીકો સારટા બેદિલકે હાથોં કત્લ કરાના

કેલીડરેન—ઉફ બ.ડી .ગલતી હુઈ બેટા ટબરે.જ તુ નહીં જાનતી કે વો મારટીના નહી બલ્કે ઉસકે લિબાસ મેં શાહજાદા મરદુદ હય

ટબરે.જ—આહ બડા ધોકા હુવા મેરે પ્યારે બાપ મુઝકો મ.આફ કરો

કેલીડરેન—નહીં બેટા તુને કુછ .ખતા નહીંકી [શાહ.જાદેકા પીસ્તોલ લીએ હુવે આના]

શાહ.જાદા—ક્યું કેલીડરેન મુઝકો .કત્લ કરનેકી તદબીર કીથી મગર દેખા ઉસકા ક્યા અસર હુવા.

કેલીડરેન—ઓ મ.ગરૂર તુ બચ ગયા. મગર મેરે હાથસે ક્યુંકર બચેગા.

શાહ.જાદા—હોશકી દવા કરો.

શએર.

આપદે પર બસતા ગમઝદેથે જીસે અબ વહી આબાદ હય,
કત્લ કરાતેથે જીસકો અબ વહી જલ્લાદ હય.

બેટી બેટી કરકે મેરી મઅશુકા કે સાથ મુજે છોડાના ઔર મુલતાને વક્ત કો સારટા બેદિલકે હાથોં કત્લ કરાના.

કેલીકરોન—ઓહો ય્હે જોશો ખરોશ ઔર ઉસ્તાદકે સામને.

શાહજાદા—દેખો ઇસે મેરે હવાલે કરદો વર્ના મેરે ગુસ્સેકી આગ
ભડકેગી તો યહી મુકામ ખાકી છજલાસ હો જાયગા.
ઔર તુમકો મોતકા હુકમ દીયા જાયગા.

કેલીકરોન—તો બન્દા ઉસકે પહેલે તુજે જહન્નમ વાસીલ કર દેગા.

શાહજાદા—તો લો તુમ્હારી પ્યારી જાગીર મેરા માલ હય

કેલીકરોન—ક્યા મજાલ હય.

(એક દુસરેકો પીસ્તોલસે માર દેના. દોનોકા મરના. એલીઆ, ગા પાદરી ઔર મારટીનકા આ જાના.)

ટેબલો

બાબ દુસરા—દિખાવ આઠવાં

અગલા મહેલ.

(જેમ્સકા ગાતે હુવે આના.)

ગાના

જેમ્સ—હય ય્હે ગાડી નગાડી ટોબી ટાડી બેટાડી મેં દજે જાનદુ જાનકુ
યા બલાકી ટબાહી ટયસી કાલી હય કાલી ય્હે બલા જાનદુ જાનકુ
ટયા દલે હય ઝટ મારટે મારટે ઢડે બાપટે
ટયસી ડારી બેજારીસી બેજાલી હય ભારી બીસે રોવ
(આના પોગટકા.)

પોમ્પ—કોન જેમ્સ ?

જેમ્સ—યા કરીમ ! અબ્બાજાન હમ જાતે હંય આપકા હુકમ બજા લાતે હંય.

પોમ્ટ—અપે કહાં જાતા હય? ઇધર આ અબ ઉન બાતોકો જુલ જા મંયને સમઝા થાકે તેરી બીવી હોગી કોઇ કાની લુલી મગર વાહતો હય ગયબી ખ઼ઝાનેકી કુન્જી. (પોમ્ટકા જેમ્સસે બગલગીર હોને ચાહના જેમ્સકા ખૌફસે ભગના વઝીરકા આના.)

વઝીર—અરે પોમ્ટ તુઝે કુછ ખબર હય?

પોમ્ટ—કયા હુ઼ઝુર

વઝીર—બડા ગઝબ હુવા.

પોમ્ટ—હુ઼ઝુર મય સમઝા નહી?

વઝીર—રાતકો સુલતાન કેલીડરોનકે હાથસે ઔર કેલીડરોન શાહકે હાથસે મારા ગયા.

પોમ્ટ—ગઝાન ખુબ હુવા.

શએર.

વઝીર—ઝમાના ખુબ વાકીફ હય સિપાહ કારોકે ખિરસેસે.
યહે દોનો બાસ ચલે આપહી ખુદ અપને ખિરસેસે.

ઇસલીએ પાહરી મોલીઆના ઔર દીગર ખબર ઝ્વાહાને રયાસતને સબ રઇસોકો રૂકઆ ભેજા હય. ઔર યહે રૂકઆ મેરે પાસ ભી આયા હય

પોમ્ટ—તો અબ તખ઼્તપર કૌન બયઠેગા?

વઝીર—મારટીન ઔર કૌન! કયું કે વહી હકદાર હય. ઔર અગ્ર પુછો તો શાહીકે લાયક ઔર સઝાવાર છે.

પોમ્ટ—ઔર વ઼ઝીર કૌન હોગા?

વ઼ઝીર—ફ઼રારે઼જ—હાં પોમ્ટ યહે હેન્રીને એક તુલ તવીલ ઇબારત બ઼ડી ઝ઼ાજેઝીસે લીખી હય અબ બેટેકો દેખુયા ઉસકી ગ઼લતીકો.

પોમ્ટ—હુ઼ઝુર મેરા તાજ઼ તજરૂબાતો કહેતા હય.

શએર.

હો નિગાહે રહમ તુરે ચશ્મ પર
ખ઼ાક ડાલો ઇસ ખ઼તાઓ ખ઼શ્મપર
કયુંકે બેટા અ઼જબ ચી઼જ હય બેટા સબકો અ઼ઝી઼જ હય.

વ઼ઝીર—મગર કયસે મ઼આફ કીયા જાસકતા હય.

પોમ્પ્ટ—હુ.જુર ઉસમેં ઉસ બે ચારેકી કોઇ .ખતા નહીં બો ન્હે આઇ (જેમ્સો મેરીકા આના.)

વ.જીર—ઇસીલીએ તો મુઝે ઇસપર .ખફગી મન્.જુર નહી .ખતાવાર હય તો વહી હેન્રી મરદુદ હય જીસે .હયા નહીં શર્મ નહીં બલકે મંય હરત.રહ મ.આરી ફેત હું ઔર .અલાવા બરીં ઇસકે તમામ .ખાન્.ગી .ખર્ચ અપને સરલતા હું.

જેમ્સ—મહેરબાની કદરદાની.

પોમ્પ્ટ—અબે તુ કયું ફટેમેં પાઉ અડાતા હય નતેરા જીકનતેરી બાત ખવા મખ્વાહ દખલ દર મઅ કુલાત.

જેમ્સ—જીસકે તમામ ખાન્ગી ખર્ચકા બાર અપને સરપર લીયા જાય વોહ શુક્રીયાબી અદા ન કરે તે, ચુલ્લુ ભર પાની મેં ડુબ મરે

વ.જીર—કિસકે ખર્ચકા બાર?

જેમ્સ—મેરે?

વ.જીર—તેરે કયસે?

પોમ્પ્ટ—હા તેરે કયસે?

જેમ્સ—આપને અબી મેરી દુલહનસે કહાન.

પોમ્પ્ટ—તેરી દુલહનસે

જેમ્સ—જીહા મેરી દુલહનસે.

પોમ્પ્ટ—તો વોહ કૌન હય જો બડી ખુબસુરત હય

જેમ્સ—યહ મેરી દુલહન (મેરીકો દીખાકર હેન્રી વજુલ્યેટકા આન વજીરકો દિખાકર) વોહ આપકી બહુ

પોમ્પ્ટ—ફુટ ગઇ તકદીર.

"**જુલયટ**—(પોમ્પ્ટસે) કિબલા મંય નઆફીકી ખ્વારતગાર હું.

હેન્રી—(જુલ્યેટસે) હય તુમ કિસકે પાઉં પડતી હો?

જુલ્યેટ—તો કયા યહે તુમ્હારે અબ્બા નહીં?

હેન્રી—અરે .ખિદમતગાર હાયરે નાદાની અબ્બાજાન યહ અપકી કની.જ હય.

જુલ્યેટ—(વ.જીરસે) અબ્બાજાન મુઝે મ.આફ કીજીએગા.

વ.જીર—બેટા હેન્રી સારી બાત યુ હય કે...............

પોમ્પ્ટ—બસ .હુ.જુર છોટે .હુ.જુરકો મંય અકલેમે સમઝા લુગા.

ફ્રા. રે—અચ્છા તો તું બી અપને બેટેકી શાદીમેં હજ઼ારે ખુશી કર.
પ્રિ—બહોત અચ્છા હુઝુર ખુદાકા દીવાસર આંખો પર (વ-ઝીરકા હેન્રી વ જુલ્યેટકા હાથ મીલાના)

શઅેર.

ઘ. રે—ઇલાહી જબ તક કાયમ હય રહે દોનો જવાહિરાત,
રહે ખુશી મે દુનિયામે દિન ઔર રાત.
(પોર્ટરકા જેમ્સ ઔર મેરીકા હાથ મિલાના).

શઅેર.

પ્રિ—યાઅલ્લા યા ઇલાહી ફટનેસે દિલકે ટોકડોકો.
જુદા કરના ન હાથી ઔર ચિમગાડરકે જોડેકો,

ગાના.

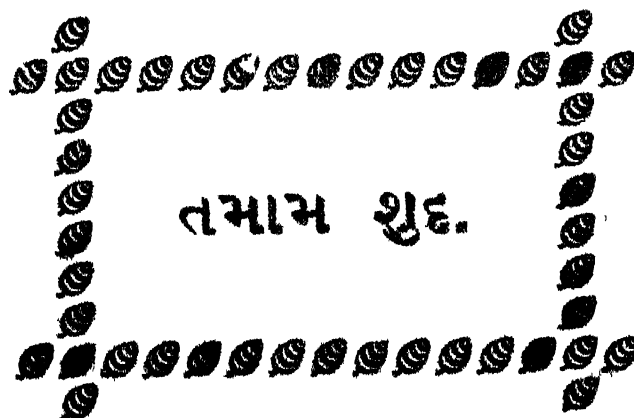
સબ— ફસ્લે બહાર હય છુટો મઝેસે નગ઼મે. શોઝ સઇદ હય
ખુશીયાં મનાવ,
ગાવોકે છ ફ રહે દૌરે નગ્મ ખ્વાની, તાઝા ઉમ્મીદ
હય દિલકો ખ્વાબ નેશે જદીદ હય હાં.
શાદી પર્દાઝ હય તોઝલસા બરપા, સબકો નવીદ હય
રહે ફરહત અફ઼ઝા
આમીન આમીન મીલકર કહો, દુલહન આ ઝ.જ હોતો હરકો,
શાદાન શાદાન ફુલો ફલો અબશો નશો તમે બાહમ
યારો પ્યાર બઢાકર રહો.
ઝમાનેમે હોન ખટકા કોઇ ગામકા, હમેશા સુહાગન
સુહાગન હો
ભરેગા ગોદ'બી રહે બેટોંસે, ભરેગી ગોદ બેટોંસે.
હય ઉસે જાનસે અેહસાન પરવરકા, યારોને અયસા ખુશ્ત
રદીન દેખા જાના સબકા.

બાબ તીસરા—દિખાવ નવવાં

ગિરજાઘર.

(ચન્દ મેડમોકા આના બા.અદમેં ચન્દ ,પાદરીઓંકા આના.
સબકા સલીબકો સુજદા બજાલાના બા.અદમેં સિપાહી
વ.ગયરાકા આના બા.અદમેં લોર્ડ બિસપ બા
.અની એલી .આગાકા તશરીફ લાના
સલીબકો સુજદા કરના બા.અદમેં
મારટીનો ટબરે.જકા આના સીજદા
કરના પાદરી સાહબકા નિકા.હ
પઢાના. મારટીનકે સરપર
તાજે શાહાન રખના
ફરારેજકો ,વ.જી
ર કાયમ ક-
રના.)

સુંદરજીની બનાવેલી મુળ કિમત ૧-૦-૦ હાલ રૂ. ૦-૮-૦

વીજ્ઞાન શતક—મહારાજા ભર્તૃહરિના શ્લોકો કોણે નથી સાંભળ્યા ? આ શતક છેક નવું અને આજ સુધીમાં ન છપાયેલા શ્લોકોનો સંગ્રહ કરીને છપાવેલું છે. મુળ કિંમત રૂ. ૧-૪-૦ હાલ રૂ ૦-૧૦-૦

નવીન કાવ્ય દોહન—મ્હોટા મ્હોટા ભકતોના સુંદર નવીન કાવ્યોના સંગ્રહ મુળ રૂ. ૧-૮-૦ હાલ રૂ. ૧૨-૦

નવીન નવલકથા અને વારતાઓ.

પ્રેમની ચાહુતી—(અજય અને લક્ષ્મી) વીરરસનું ઐતિહાસીક નવીન નોવલ વાચતા હાથમાંથી છોડવું ગમે નહીં અને પ્રેમ તથા પરાક્રમના પ્રસંગોથી લોહી ધમધમાવી દે તેવું છે ! પાનાં ૩૦૦ પાકુ સોનેરી પુઠું કિમત ૧-૮-૦ હાલ રૂ. ૦-૧૨-૦

માલથા—એક બંગાલી પ્રેમબીની નોવેલપરથી રચેલું રસભર્યું નવુ નોવેલ લખનાર, શિક્ષકના તંત્રી ગેરીબલ્ડી વિ. ના કરતા શ્રીયુત નરસિંહભાઇ માસ્તર આ પુસ્તક વડોદરા રાજ્યની લાઇબ્રેરીઓ માટે મંજુર થયુ છે. પાકુ સોનેરી પુઠું કિમત રૂ. ૧—૦—૦ હાલ ૦—૮—૦

લતા કુમારી—લલિત લલના લતા કુમારીનો લટકો જોયો છે ! પ્રેમઘેલી પ્રેમદાને આનંદની આંખે અવલોકવી છે ! ત્યારે આ જરૂર પુસ્તક ખરીદો કિમત રૂ. ૦ ૬-૦ હાલ રૂ. ૦-૩-૦

અજબ દુનિયા—અથવા "કોણુ સરસ ? સુખનો સાથી કે દુખનો દોસ્ત ?" એક જીવજાન મિત્ર અને એક તાલી મિત્ર, એ બન્નેનો આશ્ચર્યકારક ચિત્રોનો ચમત્કારિક પ્રસંગ ! દોરંગી ! દુનિયાના રંગ ઢંગથી એક આખે રડવું એક આંખે હસવું હોય, તો આ નોવેલ જરૂર વાંચો. ઘટાડેલી કિંમત રૂ. ૨—૦—૦ હાલ રૂ. ૧—૦—૦

કર્મની કઠણાઇ—અથવા કજોડાના વરઝોડા, હિંદુઓમાં કમલોને પગલે ઘેર ઘેર થતાં કજોડામાં ક્રમભાગ્યે ભોગ બનતી કોમળ કન્યા અને કુલાંગનાઓ કેવી કષ્ટની ઘંટીમાં ભરડાય છે ?

તેનો એક અચ્છો ચિતાર, મ્હોટા બસો પૃષ્ટ પાકું પૂઠું કિંમત ફક્ત રૂા. ૧—૮—૦ હાલ ૦—૧૨—૦

શરત અને સુધા—અથવા વડોદરાના માજી પ્રધાન રોમેશચંદ્ર દત્તનો લખેલો " સંસાર " જેમાં હિંદુ સંસારની શાંતિ અને અદ્ભુત સ્વર્ગીય ચિત્ર આલેખ્યું છે. કરૂણા—પ્રેમ અને જ્ઞાનના ઝરામાં મનને તલ્લીન બનાવી દે છે સુંદર પૂઠું પૃષ્ટ ૩૦૦ કિંમત રૂા. ૧—૦—૦ હાલ ૦—૮—૦

કૃષ્ણલાલના કાવતરાં—આ એક બહુ ભેદ ભરેલા પ્લોટની નવીજ નવલ કથા છે ભેદ ભરમ અને ડીટેટીવનાં હજારો પુસ્તકો વાંચ્યા હશે પણ આ પુસ્તક આગળ અવધિ છે. કિં. રૂા. ૧—૦

સાહસિક ઇંગ્રેજો—મુળ રૂા. ૦—૧૨—૦ હાલ ૦—૬—૦

મેન્શન સાહેબનું ખુન અથવા ૧૮૫૭ નો બળવો—આ પુસ્તકમાં સન્તાવનના ભયંકર બળવાનો ઇતિહાસ આપેલો છે લોહીની નદીઓ વહેવરાવનારા અને કમકમાટ ઉપજાવનારા એ પ્રસંગની હકીકત વાંચવા જેવી છે કિ. ફક્ત રૂા ૦—૧૨—૦ હાલ ૦—૬—૦

ઓખા મંડળના શુરવીર વાઘેરો—મુળ કીમત રૂા ૧ હાલ રૂા. ૦—૮—૦

દેવી ચોધરાણી—દેવી રનલીલાએ જે જે મહાન કાર્યો કીધેલા છે અને યોગ તથા સાધનાની જે જે ખુબીઓ સમજાવેલી છે તેનો વાંચ્યા વગર ખ્યાલ આવવો બહુજ મુશ્કેલ છે. રૂા૦ ૧ રૂા. ૦—૮—૦

બ્રહ્મદેશની રાણી—મુળ કીંમત રૂા ૧ હાલ ૦—૮—૦.

કામરૂ દેશની કામિની અથવા કામલતા—એક સંપુર્ણ ડીટેકટીવ વાર્તા રૂ. ૧ રૂા. ૦—૮—૦

કાશ્મીર અને કેશરી—કાશ્મીરનાં રાજની ઉથલપાથલ અને કાશ્મીર નગરીની કામિનીઓના છુપા ભેદ ભરમ મુળ કીંમત રૂા. ૧ હાલ રૂા૦ ૦—૮—૦

ચંદ્રિકા—એક અજાયબી ભરેલી પ્રેમરસની ડીટેકટીવ વાર્તા મુળ કીંમત રૂા. ૦—૮—૦ હાલ ૦—૪—૦

વીરા વીરાણી વાર્તા—એક વીર રસની ઇતિહાસના અજબ રંગ દેખાડનારી સ્વદેશી વાર્તા મુળ કિંમત રૂ. ૧—૮—૦ હાલ રૂ. ૦—૧૨—૦

હાલ ૦—

એની મહાન્ ઇ
નવલકથા માં મુલ કીમત

લંડન રાજ્યે રહસ્ય—રે
ચેલી સુંદર નવલકથા મુલ ર

વીર નેપોલીયન બોનાપાર્ટ ના મહાન્
શહેનશાહ નેપોલીયનની અદ્ભુત સર્થા ઝલકાનો ઇતિ
હાસ પાકું પુઠું ગ્લેજ કાગળ સહિત કીમત રૂ૦ ૧—૪—૦
હાલ ૦—૧૨—૦

અમેરીકાનો ઉદય—મુળ રૂ ૧ હાલ ૦—૧૨—૦

મરીયમ—બીબી મરિયમના પ્રેમ અને દુઃખની અજબ નવલ કથા અમૃત કે નાયકની લખેલી મુળ રૂ. ૧ હાલ ૦—૧૨—૦

વીશ્વરંગ—આ દુનિયામાં ઇતિહાસની સપાટી ઉપર કેવા કેવા રંગ ઢંગ ઉડે છે તેના અજબ ચરિત્રો બતાવનારી નવલ કથા મુળ કિંમત રૂ. ૦—૧૨—૦ હાલ ૦—૮—૦

રંગીલો રાણો—મથુરાપુરીના મહાન રાજા અને દુનિયામાંના મહાન પુરૂષની નવી લીલા મુળ કી રૂ. ૧ હાલ રૂ. ૦—૧૨—૦

સુધારાની ફતેહ અથા બેહુનો ભવાડો—હાસ્ય, ટીકા અને છુપો ભેદ ખોલનારી નવા સુધારાની નવી લીલા. મુળ કિંમત રૂ૦ ૧—૪—૦ હાલ રૂ ૦—૧૨—૦

મહાકાની મીલ—નારાયણ હેમચંદ્રની લખેલી વિદ્વાન પુરૂષ મીલની નવલ કથા મુળ રૂ૦ ૦—૮—૦ હાલ ૦—૬—૦

પવિત્ર પુરૂષ પાર્કર—ના હેનું બીજું નોવેલ મુળ કિંમત રૂ૦ ૦—૧૨—૦ હાલ રૂ. ૦—૬—૦

..પાંચે

'અને અ આપનારો
ય. સચિત્ર પાકું પૂઠું પૃષ્ટ ૪૦૦
ફક્ત ૧—૧૨—૦
અને ઘરગતુ નુસખાઓથી
સહેલી અને સ.. કરવાના ઉપાયો તથાં અજમાવેલી
દવાઓનો સંગ્રહ મુળ —૪—૦ હાલ ૦—૨—૦

આયુશ્યનો —પાકા બુઢાની, જીંદગી લાંબી સુખી અને તનદુરસ્ત રાખવાના અજાયબી ભરેલા અને સહેલા ઉપાયો મુળ કિ રૂ ૨—૦—૦ હાલ રૂ ૧—૦—૦

નાડીજ્ઞાન તરંગિણિ—નાડી પરિક્ષાનો ઉતમ ગ્રંથ મુળ કી. રૂ ૧ હાલ ફક્ત ૦—૧૨—૦

વૈદ્યામૃત—નામથીંજ સમજાય છે વૈદોના જીવરૂપ છે જીંદગીનું અમૃત છે કીંમત ૦-૬—૦

ઘરનો હકીમ—પછી ડાકતરો અને હકીમોની ફી બચાવી ઘરગતુ ફતેહમંદ ઉપાયોથી દરદો મટાડવા હોય તો ખરીદો. આ પુસ્તકની કીમત ફક્ત રૂ ૦—૮—૦

મળવાનું ઠેકાણું.

ઠક્કર બ્રધર્સ.

બુકસેલર, પબ્લીશર અને કમીશન એજન્ટ.

ભાગાતલાવ,—સુરત.